

بخش دهم: «انتظامی، انضباطی و تخلفات»

- قانون تعطیل مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی که بدون اخذ مجوز قانونی دایر شده اند..... ۷۹۵
- قانون رسیدگی به تخلفات اداری و مقررات مرتبط با آن ۷۲۵
- قانون مقررات انتظامی هیأت علمی و مقررات مرتبط با آن ۷۵۹
- قانون رسیدگی به تخلفات و جرائم در آزمون های سراسری ۷۷۵
- آیین نامه انضباطی دانشجویان جمهوری اسلامی ۷۸۵

قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ مجلس شورای اسلامی

فصل اول - تشکیلات و حدود و وظایف

ماده ۱- به منظور رسیدگی به تخلفات اداری^۱ در هر یک از دستگاه‌های مشمول این قانون، هیأت‌هایی تحت عنوان "هیأت رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان" تشکیل خواهد شد. هیأت‌های مزبور شامل هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر می‌باشد.

تبصره ۱- هیأت تجدیدنظر در مرکز وزارتخانه یا سازمان مستقل دولتی و نیز تعدادی از دستگاه‌های مشمول این قانون که فهرست آنها به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، تشکیل می‌شود و در صورت لزوم دارای شعبه‌هایی خواهد بود.

تبصره ۲- در صورت تشخیص هیأت‌عالی نظارت یک هیأت تجدیدنظر در مرکز برخی از استان‌ها که ضرورت ایجاب نماید، تشکیل می‌گردد.

ماده ۲- هر یک از هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر دارای سه عضو اصلی و یک یا دو عضو علی‌البدل می‌باشد که با حکم وزیر یا بالاترین مقام سازمان مستقل دولتی مربوط و سایر دستگاه‌های موضوع تبصره ماده یک برای مدت سه سال منصوب می‌شوند و

۱- رأی ۸۰۸ و ۸۰۹-۱۳۸۵/۱۲/۶ هیأت‌های عمومی دیوان عدالت اداری: با توجه به عموم و اطلاق ماده یک قانون رسیدگی به تخلفات اداری در خصوص شمول قانون مزبور که مقرر داشته، منظور از کارمندان کلیه کارکنان رسمی، ثابت، دائم، پیمانی، و قراردادی است. دادنامه‌های ۱۸۳-۱۳۸۳/۲/۳۱ و ۴۹۵-۱۳۸۲/۴/۳۱ شعبه دهم تجدیدنظر ۱۲۶۸-۱۳۸۲/۱۲/۱۶ شعبه ششم تجدیدنظر در حدی که متضمن شمول قانون رسیدگی به تخلفات اداری درباره کارمندان قراردادی جهاد سازندگی می‌باشد، موافق اصول و موازین قانونی تشخیص داده می‌شود. این رأی به استناد ماده ۴۳ قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع اداری ذی‌ربط لازم‌الاتباع است.

انتصاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره ۱- در غیاب اعضای اصلی، اعضای علی‌البدل به جای آنان انجام وظیفه خواهند نمود.

تبصره ۲- هیچ یک از اعضای اصلی و علی‌البدل هیأت‌های بدوی یک دستگاه نمی‌توانند هم‌زمان عضو هیأت تجدیدنظر همان دستگاه باشند. همچنین اعضای مذکور نمی‌توانند در تجدیدنظر پرونده‌هایی که در هنگام رسیدگی بدوی به آن رأی داده‌اند شرکت نمایند.

ماده ۳- برکناری اعضای هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر با پیشنهاد وزیر یا بالاترین مقام سازمان مستقل دولتی و سایر دستگاه‌های موضوع تبصره ۱ ماده ۱ و تصویب هیأت‌عالی نظارت صورت می‌گیرد.

ماده ۴- صلاحیت رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان با هیأت بدوی است و آرای صادره در صورتی که قابل تجدیدنظر نباشد از تاریخ ابلاغ، قطعی و لازم‌الاجرا است. در مورد آرای که قابل تجدیدنظر باشد هرگاه کارمند ظرف ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ رأی، درخواست تجدیدنظر نماید، هیأت تجدیدنظر مکلف به رسیدگی است. آرای هیأت تجدید نظر از تاریخ ابلاغ قطعی و لازم‌الاجرا است.

تبصره ۱- هرگاه رأی هیأت بدوی قابل تجدیدنظر باشد و متهم ظرف مهلت مقرر درخواست تجدیدنظر نماید رأی صادر شده قطعیت می‌یابد و از تاریخ انقضای مهلت یاد شده لازم‌الاجرا است.

تبصره ۲- ابلاغ رأی طبق قانون آیین دادرسی مدنی به عمل می‌آید و در هر صورت فاصله بین صدور رأی و ابلاغ آن از ۳۰ روز نباید تجاوز کند.

ماده ۵- به‌منظور تسریع در جمع‌آوری دلایل و تهیه و تکمیل اطلاعات و مدارک، هیأت‌ها می‌توانند از یک یا چند گروه تحقیق استفاده نمایند. شرح وظایف، تعداد اعضا و شرایط عضویت در گروه‌های تحقیق، در آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص می‌شود.

تبصره - گروه‌های تحقیق هر یک از هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مستقل از یکدیگر بوده و یک گروه تحقیق نمی‌تواند در تحقیقات مربوط به مراحل بدوی و تجدیدنظر یک پرونده اقدام به تحقیق نماید.

ماده ۶- اعضای هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر علاوه بر تدین به دین مبین اسلام و

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۲۷

عمل به احکام آن و اعتقاد و تعهد به نظام جمهوری اسلامی ایران و اصل ولایت فقیه، باید دارای شرایط زیر باشند:

۱- تأهل؛

۲- حداقل ۳۰ سال سن؛

۳- حداقل مدرک تحصیلی فوق دیپلم یا معادل آن.

تبصره ۱- در موارد استثنایی داشتن مدرک دیپلم حسب مورد با تأیید هیأت عالی نظارت بلامانع است.

تبصره ۲- در هر هیأت باید یک نفر آشنا به مسایل حقوقی عضویت داشته باشد و حداقل دو نفر از اعضای اصلی هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر باید از بین کارکنان همان سازمان یا وزارتخانه که حداقل پنج سال سابقه کار دولتی دارند، به این سمت منصوب شوند.

ماده ۷- اعضای هیأت‌های بدوی یا تجدیدنظر در موارد زیر در رسیدگی و صدور رأی شرکت نخواهند کرد:

الف) عضو هیأت با متهم قرابت نسبی یا سببی تا درجه دوم از طبقه سوم داشته باشد؛

ب) عضو هیأت با متهم دعوی حقوقی یا جزایی داشته یا در دعوی طرح شده ذی‌نفع باشد.

فصل دوم - تخلفات اداری

ماده ۸- تخلفات اداری به قرار زیر است:

۱- اعمال و رفتار خلاف شؤن شغلی یا اداری؛

۲- نقض قوانین و مقررات مربوط؛

۳- ایجاد نارضایتی در ارباب رجوع یا انجام ندادن یا تاخیر در انجام امور قانونی آنها بدون دلیل؛

۴- ایراد تهمت و افتراء، هتک حیثیت؛

۵- اخاذی؛

۶- اختلاس؛

۷- تبعیض یا اعمال غرض یا روابط غیراداری در اجرای قوانین و مقررات نسبت به اشخاص؛

- ۸- ترک خدمت در خلال ساعات موظف اداری؛
- ۹- تکرار در تاخیر ورود به محل خدمت یا تکرار خروج از آن بدون کسب مجوز؛
- ۱۰- تسامح در حفظ اموال و اسناد و وجوه دولتی، ایراد خسارات به اموال دولتی؛
- ۱۱- افشای اسرار و اسناد محرمانه اداری؛
- ۱۲- ارتباط و تماس غیرمجاز با اتباع بیگانه؛
- ۱۳- سرپیچی از اجرای دستورهای مقام‌های بالاتر در حدود وظایف اداری؛^۱
- ۱۴- کم‌کاری یا سهل‌انگاری در انجام وظایف محول شده؛
- ۱۵- سهل‌انگاری رؤسا و مدیران در ندادن گزارش تخلفات کارمندان تحت امر؛
- ۱۶- ارایه گواهی یا گزارش خلاف واقع در امور اداری؛
- ۱۷- گرفتن وجوهی غیر از آنچه در قوانین و مقررات تعیین شده یا اخذ هرگونه مالی که در عرف رشوه‌خواری تلقی می‌شود؛
- ۱۸- تسلیم مدارک به اشخاصی که حق دریافت آن را ندارند یا خودداری از تسلیم مدارک به اشخاصی که حق دریافت آن را دارند؛
- ۱۹- تعطیل خدمت در اوقات مقرر اداری؛
- ۲۰- رعایت نکردن حجاب اسلامی؛
- ۲۱- رعایت نکردن شوون و شعایر اسلامی؛^۲

۱- رأی ۱۹۵-۱۳۷۹/۶/۲۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: با عنایت به ماده ۵۴ قانون استخدام کشوری و مقررات قانون هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری ترمذ، عدم اطاعت از دستور قانونی مقام مافوق در قلمرو وظایف و تکالیف پست ثابت سازمانی مربوط است که چون امتناع از تخلیه و تحویل خانه سازمانی از نوع وظایف و تکالیف شغل مورد تصدی مستخدم دولت محسوب نمی‌شود بنابراین دادنامه شماره ۵۷۵ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۳ شعبه دوازدهم دیوان که متضمن این معنا است موافق اصول و موازین قانونی تشخیص می‌گردد. این رأی مطابق قسمت اخیر ماده ۲۰ قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع مربوط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

۲- رأی ۵۲۴-۱۳۸۶/۷/۱۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: اولاً- با توجه به محتویات پرونده‌های فوق‌الذکر و دادنامه‌های صادره، وجود تناقض بین آرای شعب سوم بدوی و چهارم تجدیدنظر با آرای شعب ۱۴ بدوی و هفتم تجدیدنظر محرز است.

ثانیاً- ارتکاب اعمال خلاف شوون و شعائر اسلامی موضوع بند ۲۱ ماده ۸ قانون رسیدگی به تخلفات

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۲۹

- ۲۲- اختفا، نگهداری، حمل، توزیع و خرید و فروش مواد مخدر؛
- ۲۳- استعمال یا اعتیاد به مواد مخدر؛
- ۲۴- داشتن شغل دولتی دیگر به استثنای سمت‌های آموزشی و تحقیقاتی؛
- ۲۵- هر نوع استفاده غیرمجاز از شؤن یا موقعیت شغلی و امکانات و اموال دولتی؛
- ۲۶- جعل یا مخدوش نمودن و دست بردن در اسناد و اوراق رسمی یا دولتی؛
- ۲۷- دست بردن در سؤالات، اوراق، مدارک و دفاتر امتحانی، افشای سؤالات امتحانی یا تعویض آنها؛^۱

اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ با توجه به اطلاق حکم مزبور مقید و محدود به محل و محیط و ساعات کار اداری نیست و به صراحت ماده (۱۹) آن قانون نیز هرگاه خطای اداری واجد عنوان یکی از جرایم مندرج در قوانین جزایی باشد، هیأت رسیدگی به تخلفات اداری ذیصلاح مکلف است به تخلف مستخدم خاطی رسیدگی و رأی مقتضی صادر و مراتب را جهت رسیدگی به اصل جرم به مرجع قضایی ذیصلاح اعلام نماید. بنابراین دادنامه شماره ۱۱۵۹ مورخ ۱۳۷۹/۶/۱۷ شعبه سوم بدوی دیوان مبنی بر رد اعتراض شاکی نسبت به رأی قطعی هیأت تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات اداری که به موجب دادنامه ۱۳۸۱/۳/۲-۴۵۵ شعبه چهارم تجدیدنظر دیوان تأیید شده در حدی که متضمن مراتب فوق‌الذکر است، صحیح و موافق قانون تشخیص داده می‌شود. این رأی به استناد بند ۲ ماده ۱۹ و ماده ۴۳ قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع اداری ذی‌ربط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

۱- رأی وحدت رویه ۱۴۳-۱۳۷۵/۷/۱۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: موضوع شکایت و خواسته... اعلام تعارض آرای صادره از شعب ۱۴ و ۱۸ دیوان عدالت اداری

مقدمه: الف) شعبه چهاردهم، به شرح دادنامه ۷۲۲-۱۳۷۲/۵/۶ چنین رأی صادر نموده است: نظر به این که در بند ۱۸ ماده ۸ قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۱/۴/۹ افشای سؤالات امتحانی یا تعویض آنها تخلف شناخته شده در حالی که در این مورد اعلام شده که متن املائی مذکور در چند روز پیش از امتحان به‌وسیله چند نفر از معلمین مطرح و برای دانش‌آموزان گفته شده است و با توجه به این که املائی مورد ادعا برای دانش‌آموزان کلاس دوم ابتدایی بوده است و با توجه به این که افشای سؤالات امتحانی یا تعویض آنها غیراز موردی است که قبلاً مشابه آن سؤالات در کلاس طرح شده باشد و نظر به این که در همین حد هم دلیلی بر اثبات تخلف شاکی در پرونده امر نیست. لذا شکایت شاکی، وارد و موجه تشخیص و حکم بر ابطال رأی مذکور صادر و اعلام می‌گردد؛ ب) شعبه هجدهم، چنین رأی صادر نموده است: شکایت شاکی از رأی هیأت بدوی تخلفات اداری دایر به توییح کتبی با درج در پرونده به لحاظ این که ایراد مؤثری ابراز نگردیده و رأی مذکور هم منطبق با مقررات صادر شده است وجاهت قانونی نداشته حکم به رد شکایت شاکی صادر و اعلام می‌گردد.

۷۳۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۲۸- دادن نمره یا امتیاز، برخلاف ضوابط؛
- ۲۹- غیبت غیرموجه به صورت متناوب یا متوالی؛
- ۳۰- سوء استفاده از مقام و موقعیت اداری؛
- ۳۱- توقیف، اختفاء، بازرسی یا باز کردن پاکت‌ها و محمولات پستی یا معدوم کردن آنها و استراق سمع بدون مجوز قانونی؛
- ۳۲- کارشکنی و شایعه پراکنی، وادار ساختن یا تحریک دیگران به کارشکنی یا کم‌کاری و ایراد خسارت به اموال دولتی و اعمال فشارهای فردی برای تحصیل مقاصد غیرقانونی؛
- ۳۳- شرکت در تحصن، اعتصاب و تظاهرات غیرقانونی، یا تحریک به برپایی تحصن، اعتصاب و تظاهرات غیرقانونی و اعمال فشارهای گروهی برای تحصیل مقاصد غیرقانونی؛
- ۳۴- عضویت در یکی از فرقه‌های ضاله که از نظر اسلام مردود شناخته شده‌اند؛
- ۳۵- همکاری با ساواک منحل به‌عنوان مأمور یا منبع خبری و داشتن فعالیت یا دادن گزارش ضد مردمی؛
- ۳۶- عضویت در سازمان‌هایی که مرامنامه یا اساسنامه آنها مبتنی بر نفی ادیان الهی است یا طرفداری و فعالیت به نفع آنها؛
- ۳۷- عضویت در گروه‌های محارب یا طرفداری و فعالیت به نفع آنها؛
- ۳۸- عضویت در تشکیلات فراماسونری.

فصل سوم - مجازات‌ها

ماده ۹ - تنبیهات اداری به ترتیب زیر عبارتند از:

رأی: «همان‌طور که در دادنامه شماره ۷۲۲-۱۳۷۲/۵/۶ شعبه چهارده دیوان استدلال شده، محتویات پرونده مبین تحقق و اجتماع عناصر و ارکان خطای اداری افشای سؤالات امتحانی موضوع بند ۱۸ ماده ۸ (*۱) قانون رسیدگی به تخلفات اداری نیست. بدین جهت دادنامه مذکور که بر این مینا صادر شده موافق اصول و موازین قانونی تشخیص داده می‌شود. این رأی مطابق ذیل ماده ۲۰ قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع مربوطه در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.»

(*۱) - منظور بند ۱۸ ماده ۸ قانون تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۱ می‌باشد که این بند در قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲ مندرج در این مجموعه، عیناً تحت عنوان بند ۲۷ ماده ۱۸ تصویب شده است.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۳۱

- الف) اخطار کتبی بدون درج در پرونده استخدامی؛
- ب) توبیخ کتبی با درج پرونده استخدامی؛
- ج) کسر حقوق و فوق‌العاده شغل یا عنوانین مشابه حداکثر تا یک سوم از یک ماه تا یک سال؛
- د) انفصال موقت از یک ماه تا یک سال؛
- ه) تغییر محل جغرافیایی خدمت به مدت یک تا پنج سال^۱؛
- و) تنزل مقام و یا محرومیت از انتصاب به پست‌های حساس و مدیریتی در دستگاه‌های دولتی و دستگاه‌های مشمول این قانون^۲؛

۱- الف) رأی ۴۱۲-۱۳۸۱/۱۱/۱۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: هرچند تغییر محل جغرافیایی مستخدمین دولت به تقاضا یا رضایت آنان و یا بنا به مقتضیات اداری در صورت اجتماع شرایط و عوامل مؤثر در این زمینه از اختیارات مدیریت است، لیکن تغییر محل جغرافیایی مستخدم دولت به موجب بند هـ ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲ در زمره مجازات‌های اداری قلمداد شده است و اعمال آن درباره مستخدمین خاطی منوط به صدور رأی قطعی از طرف هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری می‌باشد. بنابراین اعمال اختیار مدیریت در جهت تغییر محل خدمت مستخدم متخلف به منظور تنبیه او با عنایت به محدودیت اختیارات مدیریت در اعمال مجازات‌های اداری به شرح ماده ۱۲ قانون مذکور، وجاهت قانونی ندارد و دادنامه شماره ۷۹۱ مورخ ۱۳۷۸/۶/۳۱ شعبه هشتم بدوی که با توجه به محتویات پرونده صادر شده و مبین این معنی است، موافق اصول و موازین قانونی تشخیص داده می‌شود. این رأی به استناد قسمت اخیر ماده ۲۰ اصلاحی قانونی دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع ذی‌ربط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

ب- نظریه ۷/۵۵۳۹-۷/۱۳۸۴/۸/۷-ج.ق: بند «ه» ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ مطلق است و چون اطلاق افاده عموم می‌کند لذا تغییر محل جغرافیایی خدمت کارمند به مدت یک تا پنج سال شامل کلیه استان‌های کشور می‌گردد و مجری حکم در چنین وضعیتی اداره کل کارگزینی وزارت دادگستری است که با ابلاغ رأی هیأت مبادرت به صدور ابلاغ جهت کارمند می‌نماید.

۲- الف) رأی ۲۰۶-۱۳۸۰/۶/۲۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: طبق بند (و) ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب آذرماه ۱۳۷۲ تنزل مقام به‌عنوان یکی از مجازات‌های اداری مستخدم متخلف تعیین و اعمال آن با رعایت مقررات مربوط به هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری محول شده و منحصرأً اعمال یکی از مجازات‌های اداری مقرر در بندهای الف، ب، ج و د این ماده به مقامات مذکور در ماده ۱۲ آن قانون محول گردیده است. بنابراین تنزل مقام مستخدم رسمی دولت در مقام اعمال مجازات اداری در مورد او توسط یکی از مقامات فوق‌الذکر مجوز قانونی ندارد و دادنامه شماره ۴۷ مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۳ شعبه دوم تجدیدنظر دیوان مبنی بر تأیید دادنامه شماره ۵۷۰ مورخ ۱۳۷۸/۴/۲۶ شعبه ۱۷ بدوی که با توجه به محتویات پرونده‌های فوق‌الاشعار متضمن این معنی می‌باشد، موافق اصول و موازین قانونی تشخیص داده می‌شود. این رأی به استناد قسمت اخیر ماده (۲۰) اصلاحی قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۷۸/۲/۱ برای شعب دیوان و سایر مراجع ذی‌ربط در موارد مشابه ←

ز) تنزل یک یا دوگروه یا تعویق در اعطای یک یا دوگروه به مدت یک یا دو سال؛
ح) بازخرید خدمت در صورت داشتن کمتر از ۲۰ سال سابقه خدمت دولتی در مورد

لازم‌الاتباع است.

رأی ۱۲-۱۳۸۱/۱/۲۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: حکم مقرر در بند (و) ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲ که تنزل مقام کارکنان متخلف واحدهای دولتی مشمول قانون مذکور را در زمره مجازات‌های اداری قرار داده است، نافی اختیارات مدیریت در تغییر پست ثابت سازمانی کارمندان واحدهای مذکور براساس ضوابط مربوط و مقتضیات اداری نیست. بنابراین دادنامه شماره ۳۲۱ مورخ ۱۳۷۷/۳/۱۶ شعبه اول دیوان عدالت اداری در پرونده ۵۸/۷۶ در حدی که متضمن این معنی می‌باشد، موافق اصول و موازین قانونی تشخیص داده می‌شود. این رأی به استناد قسمت اخیر ماده ۲۰ اصلاحی قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۷۸/۲/۱ برای شعب دیوان و سایر مراجع ذی‌ربط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

رأی ۱۰۰۴-۱۳۸۶/۹/۲۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: مستفاد از مدلول اصل ۱۷۳ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و قسمت دوم بند (پ) و بند ۲ ماده ۱۱ قانون دیوان عدالت اداری، مسؤولیت شعب دیوان عدالت اداری رسیدگی به شکایت و اعتراضات مردم از تصمیمات و اقدامات واحدهای دولتی و مأمورین آنها و آرای قطعی مراجع اختصاصی اداری به جهت نقض قوانین و مقررات و اعاده حقوق تضییع شده آنان است. بنابراین مقررات فوق‌الذکر و اصول مسلم حقوقی در باب عدم جواز تشدید مجازات متخلف معترض به رأی و اینکه بند (و) ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۲/۹ مصرح در اعمال مجازات تنزل مقام و نتیجتاً محرومیت ارتقای شغل در تمام طول خدمت نیست و تعیین مدت در اعمال مجازات مذکور از طرف هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری منع قانونی ندارد، بنابراین دادنامه ۱۵۳۹-۱۳۸۰/۸/۲۶ شعبه چهارم دیوان مبنی بر رد اعتراض شاکي و نتیجتاً تأیید رأی هیأت رسیدگی به تخلفات اداری در حدی که متضمن این معنی است، موافق اصول و موازین قانون تشخیص داده می‌شود. این رأی به استناد بند ۲ ماده ۱۹ ماده ۴۳ قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع اداری ذی‌ربط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

رأی ۳۳۹-۱۳۸۸/۴/۲۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری:

الف) تعارض در مدلول دادنامه‌های فوق‌الذکر محرز به نظر می‌رسد.

ب) علاوه بر این که آرای قطعی هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری در مورد کارمندان متخلف متضمن محکومیت اداری آنان به محرومیت از انتساب به مشاغل حساس و مدیریتی در دستگاه‌های دولتی بوده است و از این حیث ایرادی بر آرای مذکور وارد نیست، اساساً اعمال مجازات مذکور به تجویز بند (و) ماده قانون رسیدگی به تخلفات اداری درباره متصدیان مشاغل حساس و مدیریتی الزاماً مستلزم تغییر سمت و انتساب آنان به مشاغل غیرحساس و غیرمدیریتی در دستگاه‌های دولتی است. بنابراین دادنامه شماره ۲۳۸ مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۴ و دادنامه شماره ۲۳۹۵ مورخ ۱۳۸۴/۱۲/۲۷ و دادنامه شماره ۱۴۶۵ مورخ ۱۳۸۲/۷/۱۹ شعب ۶، ۱۵ و ۲۳ دیوان مبنی بر رد شکایت و اعتراض شاکیان نسبت به آرای قطعی هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری صحیح و موافق قانون است؛ این رأی به استناد بند ۲ ماده ۱۹ و ماده ۴۳ قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع اداری ذی‌ربط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۳۳

مستخدمین زن و کمتر از ۲۵ سال سابقه خدمت دولتی در مورد مستخدمین مرد با پرداخت ۳۰ تا ۴۵ روز حقوق مبنای مربوط در قبال هر سال خدمت به تشخیص هیأت صادر کننده رأی؛

ط) بازنشستگی در صورت داشتن بیش از ۲۰ سال سابقه خدمت دولتی برای مستخدمین زن و بیش از ۲۵ سال سابقه خدمت دولتی برای مستخدمین مرد براساس سنوات خدمت دولتی با تقلیل یک یا دو گروه؛

ی) اخراج از دستگاه متبوع؛

ک) انفصال دایم از خدمات دولتی^۱ و دستگاه‌های مشمول این قانون.

تبصره ۱- در احتساب معدل خالص حقوق، تفاوت تطبیق و فوق‌العاده شغل مستخدمان موضوع بند ط در سه سال آخر خدمت در هنگام بازنشستگی، حقوق گروه جدید (پس از تنزل یک تا دو گروه) ملاک محاسبه قرار می‌گیرد.

۱- الف) رأی ۴۱۳-۱۳۸۲/۱۰/۲۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: نظر به این که شاکیان هر دو پرونده به حکم قطعی مراجع قضایی به انفصال از شغل محکوم شده‌اند و به لحاظ تفاوت و تمایز ماهیت حقوقی انفصال از شغل یا انفصال از خدمت، مراجع ذی‌صلاح محکومیت کیفری آنان را از مصادیق انفصال از خدمت ندانسته‌اند و قلمرو احکام کیفری مذکور را منحصرأ در حد انفصال از شغل مورد تصدی اعلام داشته‌اند، با عنایت به اعتبار احکام قطعی مراجع قضایی مزبور و لزوم تبعیت از آنها در مقام اجرای احکام قطعی، دادنامه ۹۴۷-۱۳۷۴/۹/۱۹-۹۴۷ شعبه هجدهم بدوی دیوان از جهت این که متضمن این معنی می‌باشد، موافق اصول و موازین قانونی تشخیص داده می‌شود. این رأی به استناد قسمت دوم ماده ۲۰ اصلاحی قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع ذی‌ربط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

رأی ۶۷۰-۱۳۸۷/۸/۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: با توجه به تعاریف واژه‌های شغل و خدمت به شرح مندرج در مقررات استخدامی و این که خدمت در معنی و مفهوم عام کلمه مفید وجود رابطه استخدامی با یکی از واحدهای دولتی و این که مراد از شغل، مجموعه وظایف و مسؤولیت‌های مرتبط و همگون یک پست ثابت سازمانی در مجموعه سازمان تفصیلی واحد دولتی و یکی از اجزای آن می‌باشد و بر اساس وجود تمایز و افتراق فوق‌الذکر، قانون‌گذار در احکام مختلف انفصال از خدمت و انفصال از شغل را مجزا و مستقل از یکدیگر مورد حکم قراردادده است و نتیجتاً انفصال از خدمت و انفصال از شغل را مجزا و مستقل از یکدیگر مورد حکم قراردادده است و نتیجتاً انفصال از یک شغل معین و مشخص مستلزم انفصال از خدمت و قطع رابطه استخدامی با واحد دولتی نمی‌باشد.

تبصره ۲- کسور بازنشستگی یا حق بیمه (سهم کارمند) کارمندانی که در اجرای این قانون به انفصال دائم، اخراج یا بازخریدی محکوم شده یا می‌شوند و نیز حقوق و مزایای مرخصی استحقاقی استفاده نشده آنان و در مورد محکومان به بازنشستگی، حقوق و مزایای مرخصی استحقاقی استفاده نشده، همچنین کسور بازنشستگی یا حق بیمه کارمندانی که در گذشته در اجرای مقررات قانونی از دستگاه دولتی متبوع خود اخراج گردیده‌اند، قابل پرداخت است.^۱

تبصره ۳- هیأت‌های بدوی یا تجدیدنظر، نماینده دولت در هر یک از دستگاه‌های مشمول این قانون هستند و رأی آنان به تخلف اداری کارمند، تنها در محدوده مجازات‌های اداری معتبر است و به معنی اثبات جرم‌هایی که موضوع قانون مجازات‌های اسلامی است،^۲ نیست.

تبصره ۴- هیأت‌ها پس از رسیدگی به اتهام یا اتهامات منتسب به کارمند، در

۱- رأی ۱۸۰-۱۳۷۶/۱۲/۱۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: تبصره ۲ ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ مشعر بر قابلیت پرداخت کسور بازنشستگی به مستخدمین مشمول آن تبصره مفید عدم قابلیت جواز انتقال آن از یک صندوق بازنشستگی به صندوق بازنشستگی دیگر در اجرای مقررات قانون نقل و انتقال حق بیمه و بازنشستگی مصوب ۱۳۶۵ مجلس شورای اسلامی نیست، بنابراین دادنامه شماره ۴۳۰-۱۳۷۵/۵/۸ شعبه هشتم دیوان که متضمن این معنی است مطابق با قانون شناخته می‌شود. این رأی به استناد قسمت آخر ماده (۲۰) قانون دیوان عدالت اداری، برای شعب دیوان و سایر مراجع مربوط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

۲- الف) رأی ۱۹۱-۱۳۸۴/۵/۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: با عنایت به این‌که هیأت‌های بدوی رسیدگی به تخلفات اداری هر یک از وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های مستقل دولتی در زمره اجزای تابعه واحدهای دولتی فوق‌الذکر محسوب می‌شوند و طبق تبصره ۳ ماده ۱۰ قانون رسیدگی به تخلفات اداری در واحدهای متبوع خود نماینده دولت در اجرای قانون مزبور می‌باشد و تهیه و ارسال پاسخ به دادخواست‌های تقدیمی به دیوان به خواسته نقض آرای هیأت‌های مزبور توسط واحدهای مستقل دولتی به‌طور مستقیم و با غیرمستقیم بلامانع و امکان‌پذیر است و طرح شکایت به طرفیت شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران به خواسته نقض رأی هیأت بدوی رسیدگی به تخلفات اداری آن شرکت خلاف قانون به نظر نمی‌رسد، دادنامه ۳۵۷-۱۳۸۲/۳/۳۱ شعبه ششم تجدیدنظر که با قبول تقدیم دادخواست به طرفیت شرکت مذکور در اساس قضیه مبادرت به رسیدگی و صدور رأی کرده است از این حیث موافق قانون تشخیص داده می‌شود. این رأی به استناد قسمت اخیر ماده ۲۰ اصلاحی قانون دیوان عدالت اداری در موارد مشابه برای شعب دیوان و سایر مراجع مربوط لازم‌الاتباع است.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۳۵

صورت احراز تخلف یا تخلفات، در مورد هر پرونده صرفاً یکی از مجازات‌های موضوع این قانون را اعمال خواهند نمود.

ماده ۱۰- فقط مجازات‌های بندهای د، ه، ح، ی، ک ماده ۹ این قانون قابل تجدیدنظر در هیأت‌های تجدیدنظر هستند.

ماده ۱۱- برای کارمندی که با حکم مراجع قضایی یا با رأی هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری یا هیأت‌های بازسازی و پاکسازی سابق، محکوم به اخراج یا انفصال دایم از خدمات دولتی شده یا می‌شوند؛ در صورت داشتن بیش از ۱۵ سال سابقه خدمت و ۵۰ سال سن، به تشخیص هیأت‌های تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات اداری مربوط، برای معیشت خانواده آنان مقرری ماهانه که مبلغ آن از حداقل حقوق کارمندان دولت تجاوز نکند برقرار می‌گردد. این مقرری از محل اعتبار وزارتخانه یا مؤسسه مربوط پرداخت می‌شود و در صورت رفع ضرورت به تشخیص هیأت مزبور، قطع می‌شود. چگونگی اجرا و مدت آن طبق آیین‌نامه اجرایی این قانون است.

ماده ۱۲- رییس مجلس شورای اسلامی، وزرا، بالاترین مقام اجرایی سازمان‌های مستقل دولتی و سایر دستگاه‌های موضوع تبصره ۱ ماده ۱ این قانون و شهردار تهران می‌توانند مجازات‌های بندهای الف- ب- ج- د ماده ۹ قانون را رأساً و بدون مراجعه به هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری در مورد کارمندان متخلف اعمال نمایند و اختیارات اعمال مجازات‌های بندهای الف، ب و ج را به معاونان خود و بندهای الف و ب را به استانداران، رؤسای دانشگاه‌ها و مدیران کل تفویض کنند. در صورت اعمال مجازات توسط مقامات و اشخاص مزبور هیأت‌های تجدیدنظر حق رسیدگی و صدور رأی مجدد در مورد همان تخلف را ندارند مگر با تشخیص و موافقت کتبی خود آن مقامات و اشخاص.

ماده ۱۳- وزرا یا معاونان آنان در صورت تفویض وزیر، رییس مجلس شورای اسلامی، بالاترین مقام سازمان‌های مستقل دولتی و سایر دستگاه‌های موضوع تبصره ۱ ماده ۱ این قانون، شهردار تهران، استانداران و رؤسای دانشگاه‌ها و مراکز مستقل آموزش عالی و تحقیقاتی و معاونان آنان می‌توانند کارمندی را که پرونده آنان به هیأت‌های رسیدگی ارجاع شده یا می‌شود را حداکثر به مدت سه ماه آماده به خدمت نمایند.

تبصره ۱- در مورد مؤسساتی که آمادگی به خدمت در مقررات استخدامی آنها پیش‌بینی نشده است، براساس مفاد قانون استخدام کشوری رفتار خواهد شد.

تبصره ۲- چنانچه کارمند پس از رسیدگی در هیأت‌ها براءت حاصل نماید، فوق‌العاده شغل یا مزایای شغل یا عناوین مشابه دوران آمادگی به خدمت براساس آخرین حقوق و مزایای قبل از این دوران پرداخت می‌شود.

تبصره ۳- هیأت‌های بدوی رسیدگی به تخلفات اداری مکلفند در مدت آمادگی به خدمت، به پرونده اتهامی کارمندان رسیدگی کنند و تصمیم لازم را اتخاذ نمایند و در صورتی که در مدت مذکور پرونده جهت رسیدگی پژوهشی به هیأت تجدیدنظر ارجاع شود، مدت آمادگی به خدمت برای سه ماه دیگر قابل تمدید خواهد بود و هیأت تجدیدنظر موظف است حداکثر تا پایان مدت مزبور به پرونده رسیدگی کرده، رأی لازم را صادر نماید. در هر حال با صدور حکم قطعی هیأت‌های رسیدگی حکم آمادگی به خدمت لغو می‌گردد.

ماده ۱۴- هرگاه رسیدگی به اتهام کارمند به تشخیص هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مستلزم استفاده از نظر کارشناسی باشد، مورد به کارشناسی ارجاع می‌شود.

ماده ۱۵- پرونده آن دسته از مستخدمان بازنشسته که قبل یا پس از بازنشستگی در هیأت‌های پاکسازی یا بازسازی مطرح بوده ولی منجر به صدور رأی نگردیده است یا آرای صادر شده قطعیت نیافته یا آرای که در دیوان عدالت اداری نقض شده است، همچنین پرونده بازنشستگان متهم به موارد مندرج در بندهای ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷ و ۳۸ ماده ۸ در صورت وجود مدارک مثبت، برای رسیدگی و صدور رأی در هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری مطرح و مجازات‌های مصرح در این قانون حسب مورد اعمال خواهد شد.

تبصره ۱- افراد موضوع بند ۳۴ ماده ۸ قانون که براساس قانون پاکسازی بازنشسته شده‌اند در صورت باقی بودن در عضویت، پرونده آنان در هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری مطرح و براساس قانون رأی لازم صادر می‌شود.

ماده ۱۶- وزرا و نمایندگان مجلسین رژیم سابق، دبیران حزب رستاخیز در مراکز استان‌ها، مدیران کل حفاظت، رؤسای دوایر حفاظت و رمز و محرمانه بعد از خرداد

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۳۷

۱۳۴۲ و اعضای تشکیلات فراماسونری که توسط هیأت‌های پاکسازی یا بازسازی نیروی انسانی محکومیت قطعی نیافته‌اند یا پرونده آنان تاکنون مورد رسیدگی قرار نگرفته است از خدمت در دستگاه‌های دولتی و وابسته به دولت و شهرداری‌ها به صورت دایم منفصل می‌شوند و حقوق و بازنشستگی آنان قطع می‌شود.

معاونان نخست‌وزیر، رییس کل بانک مرکزی، مدیران عامل و رؤسای شرکت‌ها و سازمان‌های مستقل دولتی، مستشاران و رؤسای دیوان محاسبات بعد از خرداد ۱۳۴۲ در صورتی که در هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری ثابت شود که در تحکیم رژیم گذشته مؤثر بوده‌اند به انفصال دایم محکوم خواهند شد. سفرا و استانداران و معاونان وزاری رژیم سابق بعد از خرداد ۱۳۴۲ حسب مورد طبق این قانون محکوم به بازخرید یا بازنشستگی خواهند شد و در صورت ارتکاب یکی از جرایم مصرح در این قانون در صورتی که مجازات آن جرم بیش از بازنشستگی باشد، به آن مجازات طبق این قانون محکوم خواهند شد.

تبصره - درخصوص آن دسته از کارمندانی که به تحکیم رژیم گذشته متهم بوده و تاکنون رأی قطعی در مورد آنان صادر نشده یا رأی صادر شده در دیوان عدالت اداری نقض شده است، هیأت‌ها می‌توانند پس از رسیدگی حسب مورد یکی از مجازات‌های مقرر در این قانون را در مورد آنان اعمال نمایند.

ماده ۱۷- رییس مجلس شورای اسلامی، وزرا یا بالاترین مقام سازمان‌های مستقل دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی و سازمان‌های موضوع تبصره ۱ ماده ۱ این قانون، شهردار تهران، شهرداران مراکز استان‌ها، استانداران و رؤسای دانشگاه‌ها می‌توانند کارمندانی را که بیش از دو ماه متوالی یا چهار ماه متناوب در سال بدون عذر موجه در محل خدمت خود حاضر نشده‌اند، از خدمت وزارتخانه یا دستگاه متبوع اخراج نمایند.

تبصره ۱- هرگاه کارمند یاد شده حداکثر تا سه ماه پس از ابلاغ حکم دستگاه متبوع خود مدعی شود که عذر او موجه بوده است، وزیر یا بالاترین مقام دستگاه متبوع کارمند موظف است پرونده وی را جهت تجدیدنظر به هیأت تجدید نظر مربوط ارجاع نماید.

هیأت تجدیدنظر مکلف به رسیدگی بوده و رأی آن قطعی است و در صورت تأیید حکم اخراج یا براءت از تاریخ اخراج، در غیراین صورت از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجرا است.

تبصره ۲- در مورد آن دسته از مستخدمان موضوع این ماده که به هر دلیل به کار بازگشت داده می‌شوند، مدت غیبت و عدم اشتغال آنان حسب مورد جزو مرخصی استحقاقی، استعلاجی یا بدون حقوق آنان منظور خواهد شد.

تبصره ۳- در مواردی که حکم اخراج یا انفصال کارمند یا کارمندان توسط مقامات صلاحیت‌دار دستگاه‌های اجرایی قبل از قانون بازسازی نیروی انسانی صادر گردیده است، این احکام قطعی محسوب می‌شوند.

فصل چهارم- سایر مقررات

ماده ۱۸- کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، شرکت‌های ملی نفت و گاز و پتروشیمی و شهرداری‌ها و بانک‌ها^۱ و مؤسسات و شرکت‌های دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و مؤسساتی که تمام یا قسمتی از بودجه آنها از بودجه عمومی تأمین می‌شود و نیز کارکنان مجلس شورای اسلامی و نهادهای انقلاب اسلامی مشمول مقررات این قانون هستند. مشمولان قانون استخدام نیروهای مسلح و غیرنظامیان ارتش و نیروهای انتظامی، قضات، اعضای هیأت‌های علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و مشمولان قانون کار از شمول این قانون خارج بوده

۱- رأی ۴۲۷-۱۳۸۰/۱۲/۱۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: حکم مقرر در ماده ۹۰ قانون برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مفید جواز تدوین و تصویب آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها و ضوابط اداری، استخدامی و انضباطی خاص نظام بانکی است و چون تعیین مرجع رسیدگی به تخلفات انضباطی خاص بانکی و میزان مجازات اداری مرتکبین تخلفات مزبور از مقوله عناوین مقرر در ماده مذکور نیست و به صراحت ماده ۱۸ قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ کارکنان بانک‌ها نیز مشمول قانون اخیرالذکر شناخته شده‌اند و رسیدگی به مطلق تخلفات آنان به هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری محول شده و مجازات‌های اداری نیز در ماده ۹ این قانون معین گردیده است، بنابراین تبصره ماده ۴۳ آیین‌نامه استخدامی نظام بانکی در رسیدگی به تخلفات اداری، تشخیص تخلف و تعیین تنبیهات اداری در بانک‌ها و بانک مرکزی را طبق دستورالعمل مصوب شورای عالی بانک‌ها و شورای پول و اعتبار اعلام داشته است، مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات قوه مجریه در وضع مقررات دولتی تشخیص داده می‌شود و به استناد قسمت دوم ماده ۲۵ قانون دیوان عدالت اداری ابطال می‌گردد.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۳۹

و تابع مقررات مربوط به خود خواهند بود.^۱

ماده ۱۹- هرگاه تخلف کارمند عنوان یکی از جرایم مندرج در قوانین جزایی را نیز داشته باشد هیأت رسیدگی به تخلفات اداری مکلف است مطابق این قانون به تخلف رسیدگی و رأی قانونی صادر نماید و مراتب را برای رسیدگی به اصل جرم به مرجع قضایی صالح ارسال دارد. هرگونه تصمیم مراجع قضایی مانع اجرای مجازات‌های اداری

۱- رأی ۱۴۸-۱۳۷۶/۱۰/۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: موضوع شکایت و خواسته: اعلام تعارض آرای صادره از شعب ۵ و ۱۳ و ۱۴ عدالت اداری.

مقدمه: الف) شعبه سیزدهم چنین رأی صادر نموده است: نظر به این‌که صنایع هواپیمایی ملی ایران از شرکت‌های وابسته به وزارت دفاع است و اخراج، بازخریدی و معافیت خدمت و یا اعمال هر نوع کیفر و مجازات در مورد آنها بایستی قانوناً بر حسب موازین قانون ارتش جمهوری اسلامی صورت گیرد، حکم به نقض اقدامات انجام شده و طرح موضوع در کمیسیون ماده ۱۰۴ قانون ارتش صادر و اعلام می‌گردد.

ب) شعبه پنجم چنین رأی صادر نموده است: نظر به این‌که شاکی کارمند شرکت صنایع پنها وابسته به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح بوده و رسیدگی به تخلفات اداری مربوط به نامبرده تابع قانون رسیدگی به تخلفات اداری است، علی‌هذا حکم به ورود شکایت شاکی و نقض اقدامات حاصله و رسیدگی مجدد به اتهام وی طبق قانون تخلفات اداری، صادر و اعلام می‌گردد.

رأی: با توجه به صراحت ماده (۱۸) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ مجلس شورای اسلامی درخصوص شمول قانون مزبور به مطلق شرکت‌های دولتی و حصر استثنای مقرر به مشمولان قانون استخدام نیروهای مسلح و غیرنظامیان ارتش و نیروهای انتظامی... رسیدگی به تخلفات اداری شاکیان پرونده‌های فوق‌الذکر در صلاحیت هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری قرار دارد، لذا دادنامه شماره ۳۵۹ مورخ ۱۳۷۶/۳/۳۱ شعبه دیوان که متضمن این معنی است موافق اصول و موازین قانونی تشخیص می‌گردد. این رأی به استناد ذیل ماده (۲۰) قانون دیوان عدالت اداری، برای شعب دیوان و سایر مراجع مربوط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

رأی ۳۲ و ۳۳-۱۳۷۷/۲/۱۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: موضوع شکایت خواسته: اعلام تعارض آرای صادره از شعب ۵ و ۱۱ و ۱۴ دیوان عدالت اداری.

مقدمه: الف) شعبه پنجم: در رسیدگی، به شرح دادنامه شماره ۲۰۴، شرکت صنایع هواپیمایی را مکلف به رعایت قانون رسیدگی به تخلفات اداری درباره شکات دانسته و حکم به ورود شکایت صادر نموده است.

ب) شعبه یازدهم: حکم به رد شکایت شاکی صادر نموده است.

ج) شعبه چهاردهم: حکم به رد شکایت صادر نموده است.

رأی هیأت عمومی: با توجه به صراحت ماده (۱۸) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ مجلس شورای اسلامی مبنی برشمول قانون مزبور به کلیه کارمندان شرکت‌های دولتی و عنایت به مدلول رأی شماره ۱۴۸ مورخ ۱۳۷۶/۱۰/۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری که در مورد مشابه صادر شده است، دادنامه شماره ۲۰۴ الی ۲۲۳ مورخ ۱۳۷۵/۲/۲۳ شعبه پنجم دیوان موافق اصول و موازین قانونی شناخته شود.

نخواهد بود. چنانچه تصمیم مراجع قضایی مبنی بر براءت باشد هیأت رسیدگی به تخلفات اداری طبق ماده ۲۴ این قانون اقدام می‌نماید.^۱

ماده ۲۰- به آن دسته از کارمندانی که پرونده آنان در هیأت‌های پاکسازی و بازسازی سابق و هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری مطرح و به دلیل عدم صدور رأی یا قطعیت نیافتن رأی یا نقض رأی صادر شده در دیوان عدالت اداری، در هیأت‌های رسیدگی تخلفات اداری مورد رسیدگی قرار گرفته و منجر به براءت آنان گردیده حقوق مبنا یا عنوان مشابه دوران عدم اشتغال به ماخذ آخرین پست سازمانی که قبل از این دوران، تصدی آن را به عهده داشته‌اند پرداخت خواهد گردید و در صورت عدم براءت، دوران عدم اشتغال شاغلان جزو سابقه خدمت آنان محسوب نمی‌شود، و طبق بند "د" ماده ۱۲۴ قانون استخدام کشوری عمل می‌شود.^۲

تبصره ۱- در مورد بازنشستگان در صورت براءت حقوق بازنشستگی پرداخت می‌شود و در صورت عدم براءت نسبت به مدت گذشته حقوق پرداخت نمی‌شود.

تبصره ۲- کلیه احکام آمادگی به خدمت و برکناری از خدمت در مورد متهمانی که بعد از انقضای مهلت قانونی پاکسازی و قبل از اجرای قانون بازسازی نیروی انسانی توسط مقامات اجرایی صادر گردیده اعتبار قانونی داشته و در صورت محکومیت، غیراز

۱- رأی ۱۳۳-۱۳۷۴/۸/۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: مستنبط از مفاد ماده (۲۳) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۱/۴/۹ و قسمت اخیر ماده (۱۹) و همچنین ماده (۲۴) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ تجدیدنظر و رسیدگی مجدد در پرونده کارمندان متخلفی که تخلف آنان علاوه بر جنبه اداری واجد عناوین جرایم مندرج در قوانین جزایی نیز بوده و پس از رسیدگی مراجع قضایی رأی بر براءت آنان صادر می‌شود ضروری به نظر می‌رسد، علی‌هذا دادنامه شماره ۱۳۷۳/۳/۱۹-۲۶۲ صادره از شعبه سوم دیوان عدالت اداری که مفهوماً مؤید این معنی می‌باشد با اکثریت آرای اصح‌الرأیین تشخیص می‌شود. این رأی به استناد ماده (۲۰) قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع مربوط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

۲- رأی وحدت‌رویه ۱۳۳-۱۳۷۹/۴/۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: نظر به این‌که مفاد رأی قطعی هیأت تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات اداری مبنی بر لزوم اعاده شاکي به خدمت و عدم محکومیت او به تحمل مجازات‌های اداری محمول بر براءت نامبرده از تخلفات منتسبه است، بنابراین دادنامه شماره ۱۲۳۹ مورخ ۱۳۷۷/۹/۲۸ شعبه دوازدهم از جهت مذکور و ترتب و آثار استخدامی مربوط به براءت مستخدم موافق اصول و موازین قانونی تشخیص می‌گردد. این رأی مطابق قسمت اخیر ماده ۲۰ قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع مربوط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۴۱

آنچه به عنوان حقوق آمادگی به خدمت دریافت داشته‌اند، حقوق دیگری به آنان، تعلق نخواهد گرفت. در صورت براءت مابه‌التفاوت حقوق آمادگی به خدمت و حقوق مبنای متعلق به آنان، پرداخت خواهد شد.

ماده ۲۱- در صورتی که متهم به آرای قطعی صادره توسط هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری اعتراض داشته باشد، می‌تواند حداکثر تا یک ماه پس از ابلاغ رأی به دیوان عدالت اداری شکایت نماید. در غیراین صورت رأی قابل رسیدگی در دیوان نخواهد بود.

تبصره ۱- رسیدگی دیوان عدالت اداری به آرای هیأت‌ها به صورت شکلی خواهد بود.^۱

تبصره ۲- آن دسته از کارمندانی که براساس آرای هیأت‌های بازسازی یا پاکسازی نیروی انسانی به محکومیت قطعی رسیده و تا تاریخ ۱۳۶۵/۷/۲ به دیوان عدالت اداری شکایت تسلیم نکرده‌اند، دیگر حق شکایت ندارند.

ماده ۲۲- به منظور نظارت بر حسن اجرای این قانون در دستگاه‌های مشمول و برای ایجاد هماهنگی در کار هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری "هیأت‌عالی نظارت" به ریاست دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی^۲ کشور و عضویت یک‌نفر نماینده رییس قوه قضاییه و سه نفر از بین نمایندگان وزرا و یا بالاترین مقام سازمان‌های

۱- رأی وحدت‌رویه ۱۳۷۸/۱/۲۱-۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: نظر به این که هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات اداری در رسیدگی و صدور آرای (*۱) مورد اعتراض مراعات قواعد شکلی را نموده‌اند و از این حیث نقض قوانین و مقررات مشهود نیست، بنابراین دادنامه شماره ۷۷۱ مورخ ۱۳۷۱/۱۰/۱ شعبه بیست و یکم دیوان که متضمن این معنی است موافق اصول و موازین قانونی تشخیص می‌گردد. این رأی به استناد قسمت اخیر ماده ۲۰ قانون دیوان عدالت اداری، برای شعب دیوان و سایر مراجع مربوط در موارد مشابه لازم‌الاتباع می‌باشد.

(*۱) - در چاپ روزنامه رسمی کلمه «آرای» درج نشده است.

۲- به موجب مصوبه جلسه ۱۳۷۸/۱۲/۱۱ شورای عالی اداری، سازمان امور اداری و استخدامی کشور و سازمان برنامه و بودجه با کلیه وظایف و اختیارات ادغام و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تشکیل شده است و به موجب بند ۶ الحاقی به مصوبه یاد شده مصوب ۱۳۷۹/۷/۲۶ وظایف رؤسای سازمان‌های یاد شده به رییس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور محول شده است. با انحلال سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی از سوی شورای عالی اداری، اکنون این وظایف به معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی رییس جمهور انجام می‌شود.

مستقل دولتی تشکیل می‌شود.^۱ هیأت مزبور در صورت مشاهده موارد زیر از سوی هریک از هیأت‌های بدوی یا تجدیدنظر دستگاه‌های مزبور، تمام یا بعضی از تصمیمات آنها را ابطال و در صورت تشخیص سهل‌انگاری در کار هر یک از هیأت‌ها، هیأت مربوط را منحل می‌نماید.^۲ هیأت‌عالی نظارت می‌تواند در مورد کلیه احکامی که در اجرای این قانون و مقررات مشابه صادر شده یا می‌شود بررسی و اتخاذ تصمیم نماید.

الف) عدم رعایت قانون رسیدگی به تخلفات اداری و مقررات مشابه؛

ب) اعمال تبعیض در اجرای قانون رسیدگی به تخلفات اداری و مقررات مشابه؛

ج) کم‌کاری در امر رسیدگی به تخلفات اداری؛

د) موارد دیگر که هیأت بنا به مصالحی ضروری تشخیص می‌دهد.

تبصره ۱- تخلفات اداری اعضای هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری توسط هیأتی

که از طرف هیأت‌عالی نظارت تعیین می‌شود، رسیدگی خواهد شد.

تبصره ۲- هیچ‌یک از اعضای هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری را نمی‌توان در

رابطه با آرای صادره از سوی هیأت‌های مذکور تحت تعقیب قضایی قرارداد مگر در

صورت اثبات غرض مجرمانه.

۱- به ماده ۳۷ آیین‌نامه اجرایی قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۳/۷/۲۷ با اصلاحات بعدی مراجعه شود.

۲- رأی ۲۰۴-۱۳۸۰/۶/۲۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: هرچند هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات اداری موظفند به تخلفات اداری مستخدمین دولت و تعیین تکلیف آنان به فوریت و در حداقل زمان ممکن رسیدگی و رأی مقتضی صادر کنند و به شرح ماده ۲۲ قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب آذرماه ۱۳۷۲ در صورت احراز هریک از موارد مندرج در ماده مذکور از جمله کم‌کاری و سهل‌انگاری هیأت‌ها در امر رسیدگی و صدور رأی هیأت عالی تجویز شده است، لیکن تعیین مدت معین و محدود علاوه براین‌که همواره متضمن رعایت دقت در رسیدگی و صدور رأی مبتنی بر مقررات قانونی نمی‌باشد و انتساب سهل‌انگاری به اعضای هیأت‌های مذکور و یا قابلیت نقض و ابطال آرای آنها منحصراً به لحاظ عدم صدور رأی در مدت معین بدون توجه قصور یا تقصیر موقعیت قانونی ندارد، اساساً وضع قاعده آمره در باب ضرورت رسیدگی به تخلفات اداری و صدور رأی در مدت معین و محدوده و آثار مترتب بر تخطی از آن اختیارات خاص قانون‌گذار و یا مأذون از قبل مقنن بوده و از حدود اختیارات هیأت عالی نظارت خارج است. بنابراین ماده ۳۳ و تبصره‌های یک و ۲ آن ماده و همچنین بند (ز) ماده ۴۶ دستورالعمل رسیدگی به تخلفات مصوب ۱۳۷۸/۸/۴ هیأت عالی نظارت مستنداً به قسمت دوم ماده ۲۵ قانون دیوان عدالت اداری ابطال می‌گردد.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۴۳

تبصره ۳- هیأت عالی نظارت می‌تواند بازرسانی را به دستگاه‌های مشمول اعزام نموده و در صورت مشاهده موارد تخلف، کارکنان متخلف را جهت رسیدگی به پرونده آنان به هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری معرفی نماید.

تبصره ۴- در مورد معتادان به مواد مخدر که براساس آرای قطعی هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری به مجازات‌های بازخریدی خدمت، بازنشستگی با تقلیل گروه، اخراج و انفصال دایم از خدمات دولتی محکوم شده یا می‌شوند در صورت ترک اعتیاد در مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ رای، به تشخیص هیأت تجدیدنظر، موضوع براساس ماده ۲۴ این قانون به هیأت عالی نظارت ارجاع می‌شود.

ماده ۲۳- اعمال مجازات شدیدتر نسبت به آرای غیرقطعی هیأت‌های بدوی یا آرای نقض شده توسط دیوان عدالت اداری با توجه به مستندات جدید پس از رسیدگی مجدد با توجه به کلیه جوانب امر بلامانع است.

ماده ۲۴- اصلاح یا تغییر آرای قطعی هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری صرفاً در مواردی که هیأت به اکثریت آرا تشخیص دهد که مفاد حکم صادر شده از لحاظ موازین قانونی (به لحاظ شکلی یا ماهوی) مخدوش می‌باشد. پس از تأیید هیأت عالی نظارت در خصوص مورد امکان‌پذیر است.^۱

ماده ۲۵- هرگاه برای عضویت در هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری پست سازمانی پیش‌بینی نشده باشد، انجام وظیفه به هر عنوان در هیأت‌ها، تصدی دو پست سازمانی محسوب نمی‌شود.

ماده ۲۶- از تاریخ تصویب آیین‌نامه اجرایی این قانون، کلیه قوانین و مقررات مغایر لغو می‌گردد و پرونده‌هایی که در هیأت‌های پاکسازی، بازسازی و رسیدگی به تخلفات اداری گذشته منجر به صدور رأی قطعی نگردیده یا توسط دیوان عدالت اداری نقض شده است، حسب مورد برای رسیدگی و صدور رأی قطعی به هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر موضوع این قانون، ارسال می‌شود.

۱- به رأی وحدت رویه ۱۳۳-۱۳۷۴/۸/۶- هیأت دیوان عدالت اداری مندرج در زیرنویس ماده ۱۹ همین قانون رجوع شود.

۷۴۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ماده ۲۷- آیین‌نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف یک ماه پس از ابلاغ این قانون به‌وسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
قانون فوق مشتمل بر بیست و هفت ماده و بیست و نه تبصره در جلسه روز یکشنبه هفتم آذر ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲/۹/۱۷ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی‌اکبر ناطق نوری

آیین نامه اجرایی قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب هیأت وزیران ۱۳۷۳/۷/۲۷

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۳/۷/۲۷، بنا به پیشنهاد شماره ۲۳۳۱۰ د مورخ ۱۳۷۲/۴/۱۸ سازمان امور اداری و استخدامی کشور، به استناد ماده (۲۷) قانون رسیدگی به تخلفات اداری- مصوب ۱۳۷۲ آیین نامه قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

فصل اول - تشکیلات، وظایف و صلاحیت

ماده ۱- هیأت بدوی رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان که در این آیین نامه هیأت بدوی نامیده می شود در هر یک از دستگاه های موضوع ماده (۱۸) قانون رسیدگی به تخلفات اداری که از این پس قانون نامیده می شود با رعایت مفاد قانون یاد شده و این آیین نامه تشکیل می شود.

تبصره - منظور از کارمندان کلیه کارکنان رسمی، ثابت دائم، پیمانی و قراردادی است.

ماده ۲- هیأت تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان، که از این پس هیأت تجدیدنظر نامیده می شود، در مرکز وزارتخانه ها یا سازمان های مستقل دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، مراکز بعضی از استان ها به تشخیص هیأت عالی نظارت، همچنین در مرکز هر یک از دستگاه های زیر تشکیل می شود:

شرکت مخابرات ایران، سازمان ثبت احوال کشور، مؤسسه استاندارد و تحقیقات حقوقی ایران و بعضی از دانشگاه های کشور به تشخیص وزیران ذی ربط، حسب مورد.

تبصره ۱- سازمان های مستقل دولتی موضوع این آیین نامه و سایر دستگاه های

مشمول تبصره (۱) ماده (۱) قانون به شرح زیر هستند:

سازمان امور اداری و استخدامی کشور، سازمان برنامه و بودجه، سازمان تربیت بدنی، سازمان انرژی اتمی، سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، دیوان محاسبات، سازمان بازرسی کل کشور، سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان قضایی نیروهای مسلح، سازمان پزشکی قانونی کشور، مجلس شورای اسلامی، نهاد ریاست جمهوری، شهرداری تهران، بنیاد شهید انقلاب اسلامی، بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، جمعیت هلال احمر، کمیته امداد امام خمینی، جهاد دانشگاهی، سازمان تأمین اجتماعی، جهاد دانشگاهی و نهضت سوادآموزی، کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، سازمان پزشکی قانونی کشور، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

تبصره ۲- دستگاه‌های موضوع این ماده و تبصره یک آن، در صورت لزوم می‌توانند در مرکز خود هیأت‌های متعدد تجدیدنظر داشته باشند.

ماده ۳- انتصاب هر یک از اعضای اصلی و علی‌البدل هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر، به امضای شخص وزیر یا بالاترین مقام دستگاه‌های موضوع تبصره (۱)، ماده (۲) این آیین‌نامه و با رعایت شرایط مقرر در ماده (۶) قانون صورت می‌گیرد.

ماده ۴- هر یک از دستگاه‌های یاد شده در تبصره (۱) ماده (۲) این آیین‌نامه در صورت داشتن واحد سازمانی در مراکز استان‌ها، می‌توانند نسبت به تشکیل هیأت‌های بدوی در این مراکز اقدام کنند.

ماده ۵- رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان حوزه هر استان تا زمانی که دستگاه متبوع آنان در مرکز آن استان هیأت بدوی تشکیل نداده است پس از کسب نظر وزیر یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه متبوع، با هیأت بدوی متشکل در استان دیگر است.

تبصره- رسیدگی بدوی به تخلفات اداری کارمندان شهرداری‌ها در هر شهرستان در صورت عدم تشکیل هیأت بدوی با هیأت بدوی تشکل در استانداری مربوط است.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۴۷

ماده ۶- هر یک از هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر پس از تشکیل، از بین خود یک‌نفر رییس، یک‌نفر نایب رییس و یک‌نفر دبیر جهت تنظیم صورت‌جلسه‌ها و مکاتبه‌های خود انتخاب و تعیین می‌کنند.

تبصره - مکاتبه‌های هیأت با امضای رییس و در غیاب وی با امضای نایب رییس معتبر است.

ماده ۷- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر موظفند بلافاصله پس از تشکیل، آغاز کار خود را به نحو مقتضی با ذکر نشانی از طریق واحد مربوط به اطلاع کارمندان خود برسانند.

ماده ۸- رسیدگی به تخلفات قبلی کارمندان مأمور توسط هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر دستگاه متبوع کارمند صورت می‌گیرد و دستگاه محل مأموریت مکلف به اجرای آن است. در صورتی که دستگاه محل مأموریت از اجرای رأی امتناع ورزد یا امکان اجرای رأی با توجه به شرایط خاص دستگاه یاد شده موجود نباشد، دستگاه متبوع مستخدم می‌تواند رأساً نسبت به لغو حکم مأموریت اقدام کند و رأی صادر شده را به اجرا درآورد.

تبصره ۱- رسیدگی به تخلفاتی که در محل مأموریت مستخدم واقع شده بر عهده هیأت‌های محل مأموریت است، ولی در صورتی که رأی صادر شده با اشکال اجرایی در دستگاه محل مأموریت کارمند مواجه شود (مانند اخراج)، نظر هیأت‌عالی نظارت درخصوص اجرا یا عدم اجرای آن برای هر دو دستگاه لازم‌الاتباع است.

تبصره ۲- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر در صورت لزوم، از هیأت‌های وزارتخانه یا سازمان متبوع کارمند برای تکمیل مدارک و تحقیقات لازم کمک می‌گیرند. وزارتخانه یا سازمان متبوع کارمند نیز مکلف است در صورت اطلاع از تخلف قبلی کارمند و لزوم تعقیب وی، مدارک اتهام و نتیجه بررسی‌های خود را به وزارتخانه یا سازمان محل مأموریت اعلام کند.

تبصره ۳- رسیدگی به تخلفات کارمندان دولت، مأمور در شرکت‌های تعاونی دستگاه‌های اجرایی یا دستگاه‌هایی که مشمول قانون نیستند بر عهده هیأت‌های بدوی و

۱- رأی وحدت رویه ۲۲۷-۱۳۷۹/۷/۲۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری:

موضوع شکایت و خواسته: اعلام تعارض آرای صادره از شعب ۱۵ و ۲۰ دیوان عدالت اداری.

مقدمه: الف) شعبه پانزدهم در رسیدگی... به خواسته اعتراض به رأی... قطعی. چنین رأی صادر نموده است: نظر به این که هیأت مدیره دارای شخصیت حقوقی مستقلی می باشد و بر فرض بروز هرگونه تخلف، قانون رسیدگی به تخلفات اداری هیچگاه شامل شخصیت حقوقی نمی باشد و هیچ گونه تخلف، عملی در خصوص شخصیت حقیقی شاکی ملاحظه نمی گردد و لهذا حکم به ورود شکایت و به شایستگی رسیدگی مجدد در ضمن توجه کامل به این دادنامه صادر و اعلام می گردد.

ب) شعبه بیستم در رسیدگی... به خواسته اعتراض به رأی... حکم به رد شکایت صادر نموده است.

ج) شعبه بیستم در رسیدگی... به خواسته اعتراض به رأی... چنین رأی صادر نموده است: با توجه به محتویات پرونده نظر به این که از ناحیه شاکی نسبت به رأی معترض عنه که وی در مقام عضو تعاونی مسکن اداره کل امور عشایری و به دلیل آن که کارمند رسمی اداره کل امور عشایری استان اصفهان بوده و کارشناس آن اداره بوده است و به سمت مدیر عامل تعاونی مسکن اداره کل امور عشایری انتخاب و در اوقات موظف اداری در سمت تعیینی به انجام وظیفه می پرداخته و این معنی بدان جهت است که رابطه تنگاتنگ با اداره متبوعه خود دارد و هیأت تجدیدنظر با احراز تخلف منتسبه مبادرت به صدور رأی نموده است و در رابطه با خواسته، اعتراض موجهی نسبت به تصمیمات متخذه نداشته و دلیل و مدرکی که مؤثر در مقام باشد اقامه ننموده با عنایت به مندرجات لایحه جوابیه اداره مشکی عنه و بررسی کلیه سوابق منضم به پرونده چون رأی معترض عنه صحیحاً صادر شده است از این رو شکایت وارد به نظر نرسیده به رد آن اظهار نظر می نماید.

د) شعبه بیستم در رسیدگی... به خواسته اعتراض به رأی... چنین رأی صادر نموده است: نظر به این که شاکی در مقام کارمند رسمی اداره کل عشایری استان اصفهان عضو تعاونی مسکن اداره کل امور عشایری شده و در اوقات موظف اداری در سمت تعیین شده مشغول خدمت بوده است و منفصل از رابطه اداری در اوقات انجام وظیفه قانونی نبوده رأی تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات اداری که با احراز اتهام منتسبه و تطبیق بر بندهای ۷ و ۲ ماده ۸ قانون رسیدگی به تخلفات اداری اصدار یافته معنأً مشعر بر این مفهوم است که با رعایت ماده ۲۱ آیین نامه اجرایی آن تثبیت شده لهذا با عنایت به مندرجات لایحه جوابیه اداره مشکی عنه و این که چون بر کیفیت رسیدگی و اعمال مقررات ایراد و اشکالی ملاحظه نگردید، موجهی برای پذیرش شکایت شاکی موجود نبوده حکم به رد شکایت صادر می نماید.

رأی هیأت عمومی: با عنایت به اختصاص هفت هکتار از اراضی واقع در مرغ و مهیار اصفهان از طرف وزارت جهاد سازندگی به منظور واگذاری به کارکنان واجد شرایط اداره کل امور عشایری استان اصفهان و عدم تعلق آن به شرکت تعاونی مسکن و تفویض مأموریت اجرای دستور مقام مافوق در این خصوص به افراد معین و اشتغال آنان به امر مذکور در ساعات موظف اداری دادنامه های شماره ۸۷۲ مورخ ۱۳۷۷/۶/۲۵ و ۷۸۰ مورخ ۱۳۷۸/۶/۶ و ۱۲۹۰ مورخ ۱۳۷۸/۹/۲۳ شعبه بیستم بدوی دیوان قطع نظر از توجه یا عدم توجه اتهامات منتسبه به افراد مذکور منحصرأً در حدی که اتهامات آنان را قابل طرح و بررسی و صدور رأی در هیأت رسیدگی به تخلفات اداری تشخیص داده است، موافق اصول و موازین قانونی می باشد. این رأی مطابق قسمت اخیر ماده ۲۰ قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع مربوط در موارد مشابه لازم الاتباع است.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۴۹

ماده ۹- در موارد تعدد تخلفات کارمند در دستگاه‌های مختلفی که در آنها اشتغال داشته است، آخرین دستگاهی که کارمند به آن منتقل شده است (دستگاه متبوع وی)، صالح برای رسیدگی به اتهامات انتسابی و اجرای آرای قطعی صادر شده درخصوص وی است و می‌تواند به نحو مقتضی برای تکمیل مدارک و تحقیقات لازم از دستگاه‌های قبلی کمک بگیرد.

تبصره - دستگاه‌های قبلی و هیأت‌های آنها مکلفند همکاری‌های لازم را در اجرای مفاد این ماده معمول دارند.

ماده ۱۰- انجام وظیفه در هیأت‌ها با حفظ سمت و پست سازمانی صورت می‌گیرد و در صورت ضرورت با توجه به حجم کار، در دستگاه‌های مشمول قانون تعداد کافی پست سازمانی با تغییر عنوان پست‌های بلا تصدی موجود برای اعضای هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری با رعایت مقررات مربوط پیش‌بینی می‌شود.

ماده ۱۱- هیأت‌ها موظفند دفتراهایی برای انجام امور مربوط تشکیل دهند و در صورت نیاز می‌توانند انجام امور دفتری خود را به کارگزینی دستگاه مربوط ارجاع کنند. نامه‌های محرمانه هیأت‌ها باید بدون دخل و تصرف و بازبینی در اختیار آنان گذاشته شود.

تبصره - مسئولین دستگاه‌ها مکلفند امکانات و نیروی انسانی مورد نیاز دفتراهی یاد شده را تأمین کنند.

فصل دوم - شروع به رسیدگی^۱

ماده ۱۲- گروه تحقیق موضوع ماده (۵) قانون، متشکل از سه عضو است که از بین افراد متأهل، متعهد، عامل به احکام اسلام، معتقد به نظام جمهوری اسلامی و اصل ولایت فقیه و دارای حداقل ۲۵ سال سن با تصویب هیأت مربوط و حکم رییس هیأت انتخاب می‌شوند. کارمند بودن دو عضو از سه عضو یاد شده الزامی است.

۱- به دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۸/۸/۴ هیأت عالی نظارت که در تاریخ ۱۳۷۳/۳/۱۲ به تصویب هیأت مزبور رسیده است، رجوع شود.

- ماده ۱۳-** هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر یک دستگاه می‌توانند از یک گروه تحقیق استفاده کنند، مشروط بر این‌که برای تحقیق در مرحله تجدیدنظر درخصوص یک پرونده از همان گروه تحقیق که در رسیدگی بدوی همکاری داشته است، استفاده نشود.
- ماده ۱۴-** گروه‌های تحقیق فقط درباره کارمندی می‌توانند تحقیق کنند که از طرف هیأت‌های بدوی یا تجدیدنظر، بررسی وضع آنها به این گروه ارجاع شده باشد، همچنین تحقیق تنها در حدودی انجام می‌گیرد که هیأت‌ها معین می‌کنند.
- تبصره ۱-** هرگاه عضو گروه تحقیق، قرابت نسبی یا سببی تا درجه دوم از طبقه سوم با متهم داشته باشد یا در دعوی طرح شده ذی‌نفع باشد، یا با متهم دعوی حقوقی و جزایی داشته باشد حق تحقیق در مورد همان پرونده را ندارد.
- تبصره ۲-** استفاده نکردن از گروه تحقیق، مانع رسیدگی هیأت به پرونده اتهامی کارمند و صدور رأی نیست.
- ماده ۱۵-** هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر در صورت شکایات یا اعلام اشخاص، مدیران، سرپرستان اداری یا بازرس‌های هیأت‌عالی نظارت، شروع به رسیدگی می‌کنند.
- ماده ۱۶-** کلیه کارمندان، مسؤولان مربوط و رؤسای کارمند متهم به ارتکاب تخلف، مکلفند همکاری‌های لازم را با هیأت‌ها به عمل آورده و مدارک، اسناد و اطلاعات مورد نیاز را در مهلت تعیین شده از طرف هیأت‌ها در اختیار آنها قرار دهند. در مورد اسناد طبقه‌بندی شده، رعایت مقررات و قوانین مربوط الزامی است
- تبصره-** در مواردی که پرونده متهم در هیأت‌ها تحت رسیدگی است، هرگونه تصمیم‌گیری نسبت به حالت استخدامی وی، منوط به کسب نظر از بالاترین مقام دستگاه یا نماینده وی است.
- ماده ۱۷-** هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری موظفند پس از انجام بررسی‌های لازم، موارد اتهام را به‌طور کتبی به کارمند ابلاغ و پس از آن ده روز مهلت برای دفاع کارمند منظور کنند. این هیأت‌ها در صورت تقاضای کارمند، مدارک لازم را در اختیار وی قرار می‌دهند.
- ماده ۱۸-** متهم می‌تواند پس از اطلاع از موارد اتهام و در مهلت تعیین شده از سوی هیأت، جواب کتبی و مدارکی را که در دفاع از خود دارد به هیأت تسلیم کند، در

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۵۱

غیراین صورت هیأت می‌تواند به موارد اتهام رسیدگی و رأی لازم را صادر کند.
تبصره - کارمند متهم می‌تواند به منظور ارایه مدارک دفاعی خود از هیأت مربوط، تقاضای تمدید مهلت کند. در این مورد، اتخاذ تصمیم با هیأت مربوط است و در هر حال مدت تمدید از (۵) روز نباید تجاوز کند.

فصل سوم - چگونگی رسیدگی به تخلفات

ماده ۱۹ - رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان پس از تکمیل پرونده صورت می‌گیرد و چنانچه هیأت حضور متهم را ضروری تشخیص دهد، در جلسه حضور می‌یابد.

تبصره - در صورت درخواست کتبی متهم برای دفاع حضوری، هیأت موظف است یکبار وی را برای حضور در جلسه دعوت کند.

ماده ۲۰ - تشخیص تخلف و انطباق آن با یکی از موارد تخلفات مندرج در قانون، بر عهده هیأت‌های رسیدگی کننده است.

ماده ۲۱ - هیأت پس از اتمام رسیدگی و ملاحظه اسناد و مدارک موجود در پرونده، و توجه کامل به مدافعات متهم و مواردی از جمله میزان زیان وارد شده (اعم از مادی و معنوی) به دولت یا اشخاص حقیقی یا حقوقی، آثار سوء اجتماعی و اداری، موقعیت و سوابق کارمند و وجود و یا فقدان سوء نیت وی، اقدام به صدور رأی و اتخاذ تصمیم می‌کند، رأی هیأت‌ها باید مستدل و مستند به قانون و مقررات مربوط بوده^۱ و حاوی تخلفات منتسب به متهم، نام و نام‌خانوادگی و امضای اعضای رأی دهنده در زیر رأی

۱- رأی شماره ۱۱۹-۱۳۶۸/۱۲/۲۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: آرای صادره از هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری علی‌القاعده باید مبتنی بر دلایل متقن و مغیر و ضوابط شرعی و قانونی باشد و صدور رأی بدون رعایت قاعده فوق‌الذکر که از اصول بدیهی داوری می‌باشد موافق مقررات و موازین قانونی نیست. بنابراین دادنامه شماره ۳۱-۳۱/۱۶/۱۳۷۶ صادره از شعبه ۱۲ دیوان عدالت اداری که متضمن این مفاد است مطابق موازین قانونی تشخیص می‌گردد. این رأی وفق ماده ۲۰ قانون عدالت اداری در موارد مشابه برای شعب، دیوان و سایر مراجع لازم‌الاتباع است.

صادر شده، باشد.

ماده ۲۲- جلسه‌های هیأت‌ها با شرکت سه نفر از اعضا رسمیت می‌یابد و آرای آنها با نظر موافق حداقل دو نفر از اعضا، معتبر است.

ماده ۲۳- آرای صادر شده توسط هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر و احکام اخراج موضوع ماده (۱۷) قانون، به‌طور مستقیم و بلافاصله به اداره‌های کارگزینی یا دوایر مشابه دستگاه‌های ذی‌ربط ارسال می‌شود. واحدهای یاد شده موظفند حداکثر ظرف (۳۰) روز از تاریخ صدور رای، آرا و احکام صادر شده را به کارمندان مربوط ابلاغ کرده و مدارک آن را جهت درج در پرونده اتهامی به هیأت مربوط تحویل دهند. در صورت سهل‌انگاری مسئولان کارگزینی یا امور اداری مربوط در ابلاغ آرا و احکام صادر شده به متهم، با آنان طبق قانون رفتار می‌شود. همچنین هرگونه خودداری یا جلوگیری از اجرای آرای هیأت‌ها ممنوع است و با متخلفان طبق قانون رفتار می‌شود.

ماده ۲۴- هیأت‌های بدوی مکلفند قطعی یا قابل پژوهش بودن آرا، همچنین نشانی محل دریافت درخواست تجدیدنظر را زیر آرای خود درج کنند.

ماده ۲۵- درخواست تجدیدنظر نسبت به آرای هیأت‌های بدوی باید به‌وسیله محکوم‌علیه یا نماینده قانونی وی ظرف (۳۰) روز از تاریخ ابلاغ رای، با زبان فارسی و ذکر دلایل به‌طور کتبی به اداره کارگزینی مربوط تسلیم و رسید اخذ شود. ملاک دریافت به‌موقع درخواست، تاریخ ثبت دفترهای کارگزینی مربوط است.

تبصره- درخواست تجدیدنظر نسبت به احکام اخراج موضوع ماده (۱۷) قانون مطابق تبصره (۱) ماده یاد شده انجام می‌شود.

ماده ۲۶- اداره‌های کارگزینی دستگاه‌ها مکلفند درخواست اعتراض کارمند یا نماینده وی را در سریع‌ترین زمان ممکن، برای رسیدگی به هیأت تجدیدنظر ارسال کنند و در مواردی که رأی هیأت بدوی قابل تجدیدنظر باشد، ولی متهم ظرف مهلت مقرر نسبت به آن درخواست تجدیدنظر نکند، رأی صادر شده را از تاریخ پایان یافتن مهلت یاد شده، اجرا کنند.

ماده ۲۷- کلیه هیأت‌ها مکلفند در متن آرای قطعی صادر شده، مهلت یک‌ماهه شکایت به دیوان عدالت اداری را تصریح کنند.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۵۳

ماده ۲۸- در صورتی که کارمند متخلف در حالتی از حالت‌های استخدای باشد که اجرای فوری رأی قطعی هیأت درباره وی ممکن نباشد، مراتب به هیأت‌عالی گزارش شده و رأی صادر شده نیز به محض حصول امکان، اجرا می‌شود.

ماده ۲۹- هیأت‌ها در موارد لزوم می‌توانند در ارتباط با اتهام‌های وارد شده به کارمندان از مراجع قضایی مربوط استعلام نظر کنند و مراجع یاد شده مکلفند حداکثر ظرف (۳۰) روز به استعلام هیأت‌ها پاسخ دهند.

تبصره- هیأت‌ها مکلفند در موارد لزوم از وزارت اطلاعات استعلام نظر کنند و وزارت یاد شده موظف است ظرف (۱۰) روز به استعلام هیأت‌ها پاسخ دهد.

ماده ۳۰- بلا تکلیف گذاردن مستخدمان دولت در موارد طرح پرونده اتهامی آنان در هیأت‌ها یا صدور رأی غیرقطعی (قابل تجدیدنظر) از سوی هیأت بدوی و نیز در موارد نقض رأی قطعی هیأت‌ها از سوی دیوان عدالت اداری یا هیأت‌عالی نظارت به هر عنوان مجوزی ندارد.

ماده ۳۱- فوت متهم موجب توقف رسیدگی و صدور رأی می‌شود و در صورتی که کارمند در طول تحمل مجازات‌های بندهای "ج"، "د" و "ز" ماده (۹) قانون فوت شود اعمال مجازات‌های یاد شده متوقف شده و حالت استخدای کارمند از زمان فوت به حالت قبل از تعیین مجازات اعاده می‌شود. حکم این ماده مانع از ارسال پرونده به مراجع قضایی در سایر موارد نیست.

تبصره- در صورتی که مستخدمی به استناد ماده (۱۷) قانون، اخراج شده باشد و بعد از اعتراض به حکم مزبور و قبل از رسیدگی توسط هیأت تجدیدنظر، فوت کند، آثار حکم اخراج زایل و حالت کارمند به قبل از تعیین مجازات اعاده می‌شود.

ماده ۳۲- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مکلفند در سریع‌ترین زمان ممکن به پرونده‌هایی که در هیأت‌های پاکسازی و بازسازی گذشته و هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری، منجر به صدور رأی قطعی نشده یا رأی قطعی توسط دیوان عدالت اداری یا هیأت‌عالی نظارت نقض شده، رسیدگی کنند.

رسیدگی به این پرونده‌ها در مواردی که توسط هیأت‌های سابق پاکسازی یا بازسازی مورد رسیدگی قرار گرفته ولی رأی صادر شده به جهاتی قطعیت نیافته یا توسط دیوان

عدالت اداری یا هیأت‌عالی نظارت نقض شده‌اند، به‌عهدده هیأت تجدیدنظر است. در مواردی که توسط هیأت‌های سابق رأی لازم صادر نشده باشد، این رسیدگی بر عهده هیأت بدوی است. چنانچه درخصوص تشخیص صلاحیت رسیدگی به پرونده‌های موضوع این ماده بین هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر اختلاف نظر باشد، حل اختلاف با هیأت‌عالی نظارت موضوع ماده (۳۷) این آیین‌نامه است.

ماده ۳۳- هیأت‌های بدوی مکلفند درخصوص تعیین مرجع رسیدگی به اتهام‌های مدیران، قبلاً مراتب را به اطلاع نماینده موضوع ماده (۳۴) این آیین‌نامه برسانند. مرجع رسیدگی به این قبیل پرونده‌ها به پیشنهاد نماینده موضوع ماده (۳۴) این آیین‌نامه و تأیید بالاترین مقام دستگاه‌های یاد شده در تبصره (۱) ماده (۲) این آیین‌نامه، هیأت بدوی استان مربوط یا هیأت‌های متشکل در مرکز دستگاه است.

فصل چهارم - هماهنگی و نظارت

ماده ۳۴- برای ایجاد هماهنگی و نظارت بر کار هیأت‌ها، هر یک از وزیران و بالاترین مقام‌های دستگاه‌های یاد شده در تبصره (۱) ماده (۲) این آیین‌نامه یک‌نفر را به‌عنوان نماینده خود که به‌طور مستقیم زیر نظر آنان فعالیت می‌کند برای هماهنگی هیأت‌های آن دستگاه تعیین و به سازمان امور اداری و استخدامی کشور معرفی می‌کنند.

ماده ۳۵- وظایف، اختیارات و مسؤولیت‌های هر یک از نمایندگان موضوع ماده (۳۴) این آیین‌نامه به‌شرح زیر است:

۱- برگزاری جلسه‌های هماهنگی بین هیأت‌های وزارتخانه یا سازمان متبوع در فاصله‌های زمانی مناسب؛

۲- بازرسی از چگونگی کار هیأت‌های مربوط در تهران و شهرستان‌ها و تهیه گزارش لازم برای وزیر یا بالاترین مقام دستگاه متبوع، به‌ویژه در مواردی که گزارشی از کم‌کاری و غرض‌ورزی آنها دریافت می‌کنند و ارسال یک نسخه از آن به هیأت‌عالی نظارت؛

۳- نظارت بر فعالیت هیأت‌ها در تهران و شهرستان‌ها و راهنمایی و هدایت و آموزش آنها به‌منظور اجرای هرچه صحیح‌تر قانون؛

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۵۵

- ۴- بررسی صلاحیت اعضای هیأت‌ها و گروه‌های تحقیق و ارسال گزارش از موارد احتمالی عدم صلاحیت به وزیر یا بالاترین مقام دستگاه متبوع و نیز هیأت‌عالی نظارت؛
 - ۵- ارایه نقطه‌نظرها و پیشنهادهای هیأت‌ها به مراجع ذی‌ربط برای رفع اشکال‌ها و بهبود فعالیت هیأت‌ها؛
 - ۶- تهیه گزارش‌های ماهانه از کار هیأت‌ها مربوط و ارسال آنها به هیأت‌عالی نظارت، همراه با یک نسخه از کلیه آرای صادر شده به‌منظور:
 - الف) جمع‌بندی و تهیه گزارش‌های دوره‌ای لازم برای اطلاع مسؤولان ذی‌ربط؛
 - ب) تجزیه و تحلیل کار هیأت‌ها از نظر کیفی و کمی درخصوص آثار ناشی از اجرای صحیح و دقیق قانون بر اصلاح بافت نیروی انسانی دستگاه‌های اجرایی؛
 - ج) بررسی آرای صادر شده و راهنمایی هیأت‌ها در موارد لزوم.
 - ۷- انجام پی‌گیری لازم برای رفع مشکلات و نیازهای مربوط به تأمین نیروی انسانی و تدارکاتی هیأت‌ها برای تسهیل در کار آنها؛
 - ۸- بررسی و تجزیه و تحلیل نتیجه کار هیأت‌ها در وزارتخانه یا سازمان متبوع در تهران و شهرستان‌ها و آثار این فعالیت‌ها در سالم‌سازی محیط اداره‌های تابع و ارسال آن برای وزیر یا بالاترین مقام دستگاه متبوع و هیأت‌عالی نظارت در فاصله‌های شش‌ماهه و یک ساله؛
 - ۹- دادن پیشنهاد به وزیر یا بالاترین مقام دستگاه متبوع جهت ایجاد شعبه یا شعبه‌هایی از هیأت‌ها در مرکز یا استان‌ها یا تعطیل کار بعضی از شعبه‌ها با توجه به حجم نیروی انسانی واحدهای مربوط به‌منظور پوشش مناسب در کلیه واحدهای تابع و وابسته؛
 - ۱۰- حضور مستقیم در جلسه‌های نمایندگان موضوع ماده (۳۴) این آیین‌نامه، جهت اطلاع از آخرین نقطه نظرها و تأمین هماهنگی هرچه بیشتر در کار هیأت‌های مربوط؛
 - ۱۱- ارتباط با دیوان عدالت اداری و تمرکز این تماس‌ها در مرکز، به‌منظور ایجاد هماهنگی لازم با دیوان مزبور.
- تبصره-** برای انجام وظایف یاد شده در این ماده، دفتری با عنوان "دفتر هماهنگی هیأت‌ها" در هر یک از دستگاه‌های مندرج در تبصره (۱) ماده (۲) این آیین‌نامه زیرنظر نماینده موضوع ماده (۳۴) این آیین‌نامه ایجاد می‌شود.

ماده ۳۶- کلیه هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر، همچنین واحدهای وابسته به دستگاه‌های مربوط مکلفند با نماینده موضوع ماده (۳۴) دستگاه‌های متبوع، همکاری‌های لازم را معمول دارند.

ماده ۳۷- "هیأت‌عالی نظارت" موضوع ماده (۲۲) قانون مرکب از سه نفر از نمایندگان موضوع ماده (۳۴) این آیین‌نامه به پیشنهاد معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور و تصویب هیأت وزیران و یک نماینده از قوه قضاییه به ریاست معاون یاد شده یا معاون یا نماینده وی تشکیل می‌شود.^۱

تبصره- آیین‌نامه مربوط به چگونگی کار هیأت‌عالی نظارت به تصویب هیأت یاد شده، می‌رسد.^۲

ماده ۳۸- هیأت‌های موضوع قانون و کلیه دستگاه‌های اجرایی کشور مکلفند با هیأت‌عالی نظارت، هماهنگی و همکاری‌های لازم را معمول دارند و مدارک لازم را در اختیار هیأت یاد شده قرار دهند.

ماده ۳۹- کلیه هیأت‌های رسیدگی کننده مکلفند جهت صدور آرا از فرم‌های مخصوصی که از طرف دفتر هماهنگی و نظارت بر امر رسیدگی به تخلفات اداری (دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت) تهیه و ابلاغ می‌شود، استفاده کنند.

ماده ۴۰- در صورت انحلال هیأتی توسط هیأت‌عالی نظارت، مراتب به اطلاع بالاترین مقام دستگاه مربوط می‌رسد و مقام مزبور موظف است حداکثر ظرف (۳۰) روز نسبت به تشکیل هیأت جدید اقدام و پرونده‌های مربوط را جهت رسیدگی به آن هیأت ارجاع کند.

ماده ۴۱- برای رسیدگی به پرونده اتهامی اعضای هیأت‌های موضوع تبصره (۱) ماده (۲۲) قانون، هیأت‌عالی نظارت حسب مورد یکی از هیأت‌های موجود را تعیین کرده و پرونده موردنظر را به آن هیأت ارجاع می‌کند و هیأت تعیین شده، مکلف به رسیدگی است.

۱- اصلاحی ۱۳۸۱/۹/۱۱ و ۱۳۸۷/۲/۱ هیأت وزیران

۲- آیین‌نامه هیأت‌عالی نظارت در تاریخ ۱۳۷۳/۳/۱۲ به تصویب هیأت‌عالی نظارت رسیده است.

فصل پنجم - سایر مقررات

ماده ۴۲- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مکلفند هر ماه یک‌بار، گزارشی از فعالیت‌های خود را که دارای تعداد آرای صادر شده و پرونده‌ها تحت رسیدگی و موضوع‌های طرح شده است، همراه با یک نسخه از آرای صادر شده به نماینده موضوع ماده ۳۴ این آیین‌نامه در دستگاه متبوع ارایه دهند. هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مستقر در هر استان موظفند یک نسخه از گزارش یاد شده را برای اطلاع استاندار به استانداری مربوط ارسال کنند.

ماده ۴۳- برقراری مقرری یاد شده در ماده (۱۱) قانون، مستلزم تقاضای کارمند و در غیاب یا فوت او، مستلزم تقاضای وراث قانونی وی است که پس از بررسی و با تشخیص و تأیید هیأت تجدیدنظر مربوط انجام می‌پذیرد. ملاک (۵) سال سابقه و (۵۰) سال سن مربوط به زمان صدور رأی است.

تبصره ۱- هیأت تجدیدنظر هر سال یک‌بار، وضع معیشت خانواده این قبیل افراد را بررسی کرده و با توجه به نتایج بررسی، نسبت به قطع یا کاهش یا افزایش مقرری یاد شده، با رعایت حداکثر مقرر تصمیم مقتضی را اتخاذ کرده و گزارش آن را به هیأت‌عالی نظارت ارسال می‌کند.

تبصره ۲- مقررات مربوط به برقراری حقوق وظیفه در مورد وراث، در مورد افراد خانواده کارمند منفصل نیز باید رعایت شود.

ماده ۴۴- اعضای هیأت‌عالی نظارت^۱، هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری، نمایندگان موضوع ماده (۳۴) این آیین‌نامه و کارکنان دفترهای آنها، اعضای گروه‌های تحقیق و بازرسی‌های هیأت‌عالی نظارت، در مدتی که در مشاغل یاد شده انجام وظیفه می‌کنند از فوق‌العاده جذب اضافی، علاوه بر فوق‌العاده جذب استحقاقی موضوع ماده ۶ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت تا ۲۰٪ برخوردار می‌شوند.

میزان فوق‌العاده مزبور با توجه به حجم وظایف و مسؤولیت‌های محول شده به‌شرح زیر پرداخت می‌شود:

۱- اصلاحی ۱۳۸۱/۷/۷ و ۱۳۸۲/۵/۲۹ هیأت وزیران

۷۵۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- اعضا و دبیر هیأت عالی نظارت، معاونان دفاتر هماهنگی و نظارت، نمایندگان وزرا و اعضای اصلی هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری حداکثر ۲۰٪؛
 - اعضای علی‌البدل هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری، گروه‌های تحقیق، بازرسان و کارشناسان دفاتر هماهنگی حداکثر ۱۵٪؛
 - سایر کارکنان دفاتر هماهنگی و هیأت‌ها حداکثر ۱۰٪.
- ماده ۴۵-** هیأت‌ها موظفند اسامی و مشخصات اعضای اصلی و علی‌البدل و تغییرات آنها را همواره از طریق نمایندگان موضوع ماده (۳۴) این آیین‌نامه به هیأت‌عالی نظارت اعلام کنند.
- ماده ۴۶-** اداره‌های کارگزینی مکلفند یک نسخه از احکام کارگزینی مربوط به کارمندی را که محکوم به بازنشستگی، بازرید، اخراج یا انفصال دائم از خدمات دولتی می‌شوند، به سازمان امور اداری و استخدامی کشور ارسال کنند.
- ماده ۴۷-** این تصویب‌نامه جایگزین تصویب‌نامه شماره ۲۵۲۲۷/ت ۲۷۵ ه مورخ ۱۳۷۳/۷/۱۶ می‌شود.

معاون اول رییس جمهور- حسن حبیبی

قانون مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی

فصل اول - هیأت‌های رسیدگی انتظامی

ماده ۱- هیأت‌های رسیدگی عبارتند از:

۱- هیأت بدوی؛

۲- هیأت تجدیدنظر.

ماده ۲- هیأت بدوی در هر دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و مؤسسه تحقیقاتی یا دانشکده مستقل، تشکیل می‌شود و دارای سه نفر عضو اصلی و حداکثر دو نفر عضو علی‌البدل خواهد بود که از بین اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های کشور و حتی الامکان از همان دانشگاه یا مؤسسه یا دانشکده مستقل و برای مدت دو سال به‌وسیله رئیس دانشگاه یا مؤسسه یا دانشکده مستقل انتخاب می‌شوند.

تبصره ۱- یک نفر از اعضای هیأت بدوی باید از مدرّسان معارف اسلامی که حداقل دارای تحصیلات فوق لیسانس یا معادل آن باشد، انتخاب گردد.

تبصره ۲- انتخاب مجدد اشخاص مزبور بلامانع است.

ماده ۳- در هر یک از دانشگاه‌ها یا چند دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی مشترکاً و به تشخیص وزارت فرهنگ و آموزش عالی، یک هیأت تجدیدنظر تشکیل می‌شود. این هیأت دارای سه نفر عضو اصلی و حداکثر دو نفر عضو علی‌البدل با رعایت تبصره (۱) ماده (۲) است که از بین اعضای هیأت علمی مؤسسات مزبور به مدت دو سال به‌وسیله وزیر فرهنگ و آموزش عالی تعیین و منصوب می‌شوند.

تبصره - در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی که تابع سایر وزارتخانه‌ها

۷۶۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

و مؤسسات دولتی می‌باشند، هیأت تجدیدنظر به‌وسیله وزیر مربوط یا بالاترین مقام دستگاه دولتی منصوب می‌شود.

ماده ۴- صلاحیت رسیدگی به تخلفات انتظامی اعضای هیأت علمی با هیأت بدوی است. آرای این هیأت در صورتی که علیه متخلف صادر شود و قابل تجدیدنظر باشد و ظرف یک ماه برای افراد داخل کشور و دو ماه برای افراد خارج از کشور، از تاریخ ابلاغ به متخلف، توسط وی درخواست تجدیدنظر نشود، قطعی و با دستور بالاترین مقام اجرایی دانشگاه یا مؤسسه مربوط اجرا خواهد شد. هرگاه عضو هیأت علمی در مهلت مقرر از تاریخ ابلاغ رأی هیأت بدوی، درخواست تجدیدنظر نماید هیأت تجدیدنظر مکلف به رسیدگی خواهد بود.

تبصره ۱- ابلاغ طبق قانون آیین دادرسی مدنی به‌عمل خواهد آمد.

تبصره ۲- رأی هیأت تجدیدنظر، مانع از رجوع عضو هیأت علمی به مراجع قضایی نخواهد بود.

ماده ۵- اعضای هیأت بدوی و تجدیدنظر علاوه بر تدین به دین مبین اسلام و عمل به احکام آن و اعتقاد و تعهد به نظام جمهوری اسلامی ایران و اصل ولایت فقیه، باید دارای شرایط زیر باشند:

۱- تأهل؛

۲- داشتن حداقل سه سال سابقه عضویت در هیأت علمی.

ماده ۶- هیچ‌یک از اعضای اصلی یا علی‌البدل هیأت‌های بدوی یا تجدیدنظر در موارد زیر در رسیدگی و صدور رأی شرکت نخواهد کرد:

الف) عضو هیأت با متهم قرابت سببی یا نسبی تا درجه دوم از طبقه سوم داشته باشند؛

ب) عضو هیأت با متهم دعوای حقوقی یا جزایی داشته یا در دعوای مطروحه ذی‌نفع باشد؛

ج) عضو هیأت، مدعی تخلف یا مدعی متخلف باشد.

فصل دوم- تخلفات انتظامی و جرایم

ماده ۷- تخلفات انتظامی و جرایم شامل تخلفات انضباطی و اعمال خلاف شرع و اخلاق عمومی به قرار زیر است:

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۶۱

- ۱- ترک خدمت و یا غیبت بدون اجازه یا عذر موجه؛
- ۲- تخلف از اجرای قوانین و مقررات دانشگاه؛
- ۳- سهل‌انگاری یا غرض ورزی در انجام وظایف؛
- ۴- تمرد از اجرای دستورات قانونی مقامات دانشگاه؛
- ۵- استفاده غیرمجاز از امکانات و اموال دولتی؛
- ۶- تسلیم مدارک به اشخاصی که حق دریافت آنها را ندارند و یا خودداری از تسلیم مدارک به اشخاصی که حق دریافت آنها را دارند؛
- ۷- تسامح در حفظ اموال و وجوه دولتی و اسناد و مدارک دانشگاه اعم از محرمانه و غیرآن؛
- ۸- افشای سؤالات امتحانی و یا تعویض برگ‌های امتحانی و یا تغییر اوراق؛
- ۹- افشای اسناد محرمانه دانشگاه؛
- ۱۰- از بین بردن و اخفای غیرمجاز اسناد و مدارک دانشگاه و حیف و میل اموال و وجوه دولتی؛
- ۱۱- اعتیاد و ارتکاب اعمال خلاف اخلاق عمومی که موجب هتک حیثیت و شؤون شغلی است؛
- ۱۲- ارتکاب اعمال خلاف شرع و عدم رعایت حجاب اسلامی؛
- ۱۳- عضویت در یکی از فرق ضالّه و ساواک منحلّه و تشکیلات فراماسونری و مشابه آن؛
- ۱۴- عضویت یا فعالیت یا تبلیغ به نفع احزاب و گروه‌های الحادی یا محارب یا احزاب و گروه‌های غیرقانونی؛
- ۱۵- القای اندیشه‌های الحادی و توهین به مقدسات اسلامی؛
- ۱۶- ارتکاب اعمال خلاف مصالح نظام جمهوری اسلامی از قبیل به تعطیل کشاندن کلاس‌ها و اعتصاب، تحصّن و تظاهرات به‌طور غیرمجاز در محیط دانشگاه؛
- ۱۷- تخلف از ضوابط و مقررات اخلاق در پژوهش‌های علوم پزشکی که از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس کدهای حفاظت آزمودنی انسانی مورد تأیید این وزارتخانه اعلام می‌گردد؛
- ۱۸- سوء استفاده از مالکیت معنوی یافته‌های پژوهشی نظری و عملی دیگران که

قبلاً نتایج آنها منتشر و یا به ثبت رسیده است.^۱
تبصره - اثبات تخلفات و جرایم مذکور در بندهای ۱۰، ۱۳، ۱۴ و ۱۶ در مرجع صالح قضایی صورت می‌گیرد و عضو هیأت علمی در مدت رسیدگی در مرجع قضایی، به حالت تعلیق در می‌آید.

فصل سوم - مجازات‌های انتظامی

ماده ۸ - انواع مجازات‌ها به ترتیب اهمیت عبارتند از:

- ۱- احضار و اخطار شفاهی؛
- ۲- اخطار کتبی با درج در پرونده؛
- ۳- توبیخ کتبی با درج در پرونده؛
- ۴- کسر حقوق و مزایای دریافتی تا یک سوم، از یک ماه تا سه ماه؛
- ۵- تعلیق رتبه از یک سال تا دو سال؛
- ۶- تنزل یک پایه؛
- ۷- انفصال موقت از یک ماه تا یک سال؛
- ۸- بازخرید خدمت با پرداخت ۴۵ روز حقوق در قبال هر سال خدمت دولتی تا ده سال و پرداخت یک ماه حقوق در قبال هر سال نسبت به مازاد ده سال خدمت. کسور بازنشستگی افرادی که خدمت آنان بازخرید می‌شود به آنان مسترد خواهد شد و کسر یک سال خدمت، یک سال محسوب می‌شود؛
- ۹- اخراج از دانشگاه یا مؤسسه آموزشی یا تحقیقاتی مربوط؛
- ۱۰- اخراج از مؤسسه متبوع و محرومیت از پذیرش در سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور؛
- ۱۱- انفصال دائم از خدمات دولتی.

۱- بندهای ۱۷ و ۱۸ به موجب قانون الحاق دو بند به ماده ۷ قانون مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور، مصوب ۱۳۸۷/۱۱/۸ مجلس شورای اسلامی الحاق گردید.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۶۳

تبصره - رییس دانشگاه و یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی می تواند بدون مراجعه به هیأت رسیدگی انتظامی، مجازات های مندرج در بند ۱ و ۲ و ۳ را در مورد اعضای متخلف هیأت علمی اجرا کند. اجرای مجازات های مندرج در بندهای بعدی، موکول به رأی هیأت رسیدگی انتظامی است.

ماده ۹ - مجازات های بند (۴) و بندهای بعدی ماده (۸) این قانون، قابل پژوهش در هیأت تجدیدنظر می باشد.

ماده ۱۰ - در صورت تکرار تخلف و ثبوت آن، عضو هیأت علمی خاطی به اشد مجازات پیش بینی شده در آن درجه محکوم خواهد شد و هرگاه مجازات قبلی، اشد مجازات اعمال شده در درجه مربوطه باشد، عضو خاطی به حداقل مجازات درجه بعد محکوم خواهد شد به نحوی که در هر حال از مجازات محکومیت قبلی شدیدتر باشد.

ماده ۱۱ - مجازات غیبت غیرموجه متوالی بیش از دو ماه یا متناوب بیش از چهار ماه در سال به تشخیص هیأت ها، اخراج از دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی یا تحقیقاتی مربوط خواهد بود.

تبصره ۱ - استخدام این گونه افراد در دانشگاه ها یا مؤسسات تحقیقاتی دیگر بلامانع است.

تبصره ۲ - وزارت فرهنگ و آموزش عالی می تواند افرادی را که به علت غیبت اخراج می شوند، در صورت نیاز به خدمات آنان در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی شهرستان ها و مناطق محروم به ترتیب اولویت اعاده به کار نماید.

ماده ۱۲ - مجازات مرتکبین جرایم مندرج در بندهای (۱۳)، (۱۴)، (۱۵) و (۱۶) ماده (۷) این قانون انفصال دایم از خدمات دولتی است.

تبصره - در سایر موارد، تعیین مجازات به ترتیب مندرج در ماده (۸) به تشخیص هیأت خواهد بود.

ماده ۱۳ - هرگاه تخلف عضو هیأت علمی، عنوان یکی از جرایم مندرج در قوانین جزایی را نیز داشته باشد، هیأت رسیدگی به تخلفات انتظامی مکلف است پرونده امر را به مرجع قضایی ارسال دارد. حکم مرجع قضایی از جهت ارتکاب جرم عمومی برای هیأت انتظامی لازم الاتباع است ولی رسیدگی در مراجع قضایی مانع رسیدگی انتظامی

نخواهد بود؛ لیکن تا صدور رأی مراجع قضایی آن را متوقف می‌سازد.
تبصره - در صورتی که مجازات تعیین شده از طرف مراجع قضایی همان مجازات مقرر در این قانون باشد، مجازات تکرار نخواهد شد و در غیراین صورت، حکم مراجع قضایی مانع مجازات‌های انتظامی نخواهد بود.

فصل چهارم - نحوه بازنشستگی و باز خرید و انتقال افراد غیرمفید هیأت علمی

ماده ۱۴- به وزارت فرهنگ و آموزش عالی اجازه داده می‌شود حداکثر ظرف مدت شش ماه بعد از تصویب و ابلاغ آیین‌نامه این قانون، آن تعداد از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی را که غیرمفید تشخیص می‌دهد، به ترتیب مقرر در این قانون بازنشسته، باز خرید و یا با موافقت سازمان‌های دولتی و یا مؤسسات تحقیقاتی به این‌گونه سازمان‌ها یا مؤسسات منتقل نماید.

تبصره ۱- تشخیص افراد غیرمفید با معرفی وزیر فرهنگ و آموزش عالی به وسیله هیأت‌های بدوی می‌باشد.

تبصره ۲- اشخاصی که غیرمفید تشخیص داده می‌شوند، می‌توانند به هیأت‌های تجدیدنظر شکایت نمایند؛ رأی هیأت‌های تجدیدنظر درباره آنان قطعی و لازم‌الاجراست.

ماده ۱۵- بازنشستگی و یا باز خرید افراد مشمول ماده (۱۴) به ترتیب زیر خواهد بود:
الف) در صورتی که حداقل بیست سال سابقه خدمت دولتی داشته باشند، براساس سنوات خدمت طبق قانون استخدام کشوری بازنشسته خواهند شد؛

ب) در صورتی که سابقه خدمت دولتی آنان کمتر از (۲۰) سال تمام باشد، خدمت آنان براساس ماده (۸) این قانون باز خرید خواهد شد.

ماده ۱۶- در صورتی که حقوق اعضای هیأت علمی که به سازمان‌ها و مؤسسات دولتی منتقل می‌شوند و یا تغییر شغل می‌یابند کمتر از حقوق پایه و رتبه علمی آنان باشد، مابه‌التفاوت آن پرداخت خواهد شد. هرگونه افزایش حقوق این افراد از مابه‌التفاوت، کسر خواهد گردید.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۶۵

ماده ۱۷- منظور از انتقال در این قانون تغییر وضعیت اعضای هیأت علمی و انتصاب آنان به مشاغلی است که مستلزم تدریس در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی نباشد.

تبصره ۱- انتقال اعضای هیأت علمی به کلیه سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی با موافقت مؤسسات مذکور انجام خواهد شد.

تبصره ۲- کسور بازنشستگی پس از انتقال، برابر مقررات سازمان بازنشستگی عیناً به صندوق بازنشستگی محل انتقال واریز خواهد شد.

ماده ۱۸- استخدام مجدد افراد با خرید شده موضوع ماده (۱۴) این قانون، در سایر مؤسسات دولتی برای مشاغل غیرآموزشی بلامانع است، مشروط به این که کلیه وجوه دریافتی مدت با خریدی را یک جا مسترد نمایند.

تبصره- احتساب سنوات خدمت گذشته به شرط استرداد وجوه بازنشستگی خواهد بود.

فصل پنجم - سایر مقررات

ماده ۱۹- هرگاه وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تشخیص دهد که در یکی از مؤسسات آموزش عالی به یکی از اعضای هیأت علمی نیاز است که توسط هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر باسازای نیروی انسانی به علت غیبت، اخراج یا منفصل شده است و آن عضو با تشخیص هیأت‌های تجدیدنظر و به شرط آنکه مشمول موارد مشروحه در ماده (۱۲) این قانون نباشد، می‌تواند به خدمت اعاده شود.

ماده ۲۰- آیین‌نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از ابلاغ این قانون توسط وزارت فرهنگ و آموزش عالی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۱- از تاریخ تصویب آیین‌نامه اجرایی این قانون، کلیه قوانین و مقررات انتظامی اعضای هیأت علمی مغایر این قانون لغو می‌گردد و کلیه پرونده‌هایی که در هیأت‌های پاکسازی و باسازای گذشته منجر به صدور رأی قطعی نگردیده، برای رسیدگی و صدور رأی قطعی به هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر موضوع این قانون ارسال خواهد شد.

۷۶۶ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

قانون فوق مشتمل بر بیست و یک ماده و شانزده تبصره در جلسه روز پنجشنبه بیست و دوم اسفند ماه یک‌هزار و سیصد و شصت و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۴/۱۲/۲۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رییس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی رفسنجانی

آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور مصوب ۱۳۶۵/۵/۵ هیأت وزیران و اصلاحات بعدی

فصل اول - ترکیب و نحوه تشکیل هیأت‌ها

ماده ۱- اعضای هیأت‌های بدوی و علی‌البدل و همچنین اعضای هیأت‌های تجدیدنظر در هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور و دانشکده‌های مستقل با رعایت مواد (۲) و (۳) قانون مقررات انتظامی انتخاب می‌شوند.

ماده ۲- اعضای هیأت تجدیدنظر که برای چند دانشکده یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی به تشخیص وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و منصوب می‌شوند، به آرای صادره از سوی هیأت بدوی دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی و یا دانشکده مستقل رسیدگی و حکم صادر خواهند نمود.

ماده ۳- در صورتی که عضو واجد شرایط مندرج در قانون، در همان دانشگاه و یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی وجود نداشته باشد، اعضای هیأت از بین اعضای واجد شرایط نزدیک‌ترین دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی یا دانشکده مستقل تعیین خواهد شد.

ماده ۴- اعضای هیأت تجدیدنظر که برای چند دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی به وسیله وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و منصوب می‌شوند، جلسات خود را بنا به پیشنهاد رییس هیأت در محلی که وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین می‌نمایند، تشکیل خواهند داد.

ماده ۵- در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی که تابع سایر

وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی می‌باشند هیأت تجدیدنظر به‌وسیله وزیر مربوط یا بالاترین مقام دستگاه دولتی مطابق تبصره ماده (۳) قانون مقررات انتظامی منصوب می‌شود و تعیین محل اجلاس هیأت مذکور نیز با مقام فوق الذکر است.

ماده ۶- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مکلفند پس از تشکیل، شروع کار خود را به نحو مقتضی به اطلاع عموم برسانند.

فصل دوم - نحوه تشکیل جلسات

ماده ۷- اعضای هیأت‌ها پس از ابلاغ احکام انتصاب در اولین فرصت، تشکیل جلسه داده و از بین خود یک‌نفر رییس و یک‌نفر نایب رییس و یک‌نفر دبیر انتخاب می‌نمایند. اداره و تعیین اوقات جلسات به‌وسیله رییس هیأت و در غیاب وی به‌وسیله نایب رییس انجام خواهد شد.

ماده ۸- جلسات هیأت‌ها با حضور هر سه نفر عضو اصلی و در غیاب عضو اصلی با حضور عضو علی‌البدل تشکیل خواهد شد.

ماده ۹- اعضای هیأت مکلفند با دعوت کتبی رییس هیأت یا در غیاب وی نایب رییس در جلسه مقرر شرکت نمایند.

ماده ۱۰- مکاتبات هیأت‌ها با امضای رییس و در غیاب او با امضای نایب رییس معتبر خواهد بود.

فصل سوم - شروع و نحوه رسیدگی

ماده ۱۱- هیأت‌های بدوی با اعلام مراجع ذیل شروع به رسیدگی خواهند نمود:

۱- وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا بالاترین مقام مسؤول دستگاه اجرایی.

۲- رییس دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی یا دانشکده مستقل.

۳- اشخاص حقیقی و یا حقوقی.

ماده ۱۲- رییس هیأت با وصول اعلام تخلف از سوی مراجع مندرج در ماده قبل،

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۶۹

موضوع را به یکی از اعضای هیأت علمی یا یکی از کارکنان دانشگاه غیر از اعضای هیأت ارجاع می‌نماید و مقام مرجوع الیه مکلف است که کلیه دلایل و مدارک و مستندات را که جمع‌آوری نموده به انضمام گزارش خود مشروحاً و مستدلاً به صورت کتبی حداکثر ظرف یک ماه به هیأت تسلیم نماید.

ماده ۱۳- فرد محقق در گزارش خود به طور اختصار گردش کار، مشخصات کامل متخلف، نوع تخلف، مرتبه علمی، سنوات و محل خدمت، دلایل و مستندات را ذکر خواهد نمود.

ماده ۱۴- پس از وصول گزارش مذکور، رونوشت آن به وسیله اداره کارگزینی به متخلف طبق مقررات قانون آیین دادرسی مدنی ابلاغ و نامبرده مکلف است ظرف ده روز پس از رؤیت گزارش، لایحه دفاعیه خود را همراه با مدارک و مستندات خود به کارگزینی تسلیم و رسید دریافت نماید.

تبصره- هیأت‌ها و کارگزینی مکلفند دفاتری برای ثبت لوایح و اعتراضات تهیه و تنظیم نمایند.

ماده ۱۵- پس از وصول لایحه دفاعیه متخلف با انقضای مهلت مقرر، هیأت جلسه خود را ظرف مدت یک هفته تشکیل خواهد داد.

ماده ۱۶- جلسات رسیدگی هیأت‌ها غیرعلنی بوده و هیأت پس از قرائت گزارش محقق و لایحه دفاعیه متخلف، چنانچه نیازی به حضور متخلف و اخذ توضیحات شفاهی از وی نباشد مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

تبصره- در صورت لزوم، هیأت‌ها می‌توانند شخص متخلف را برای ادای توضیحات دعوت و از وی تحقیقات لازم به عمل آورند.

ماده ۱۷- هیأت‌ها می‌توانند در مواردی که اقتضا می‌نماید از نظر افراد خبره استفاده نمایند.

ماده ۱۸- آرای هیأت‌ها با اکثریت مطلق معتبر می‌باشد.

ماده ۱۹- آرای صادره توسط هیأت‌های بدوی که قابل تجدیدنظر می‌باشد، باید حداکثر ظرف مدت ۱۵ روز به عضو هیأت علمی ابلاغ شود و چنانچه آرای مزبور ظرف یک ماه برای افراد داخل کشور و دو ماه برای افراد خارج از کشور از تاریخ ابلاغ به افراد متخلف، توسط وی درخواست تجدیدنظر نشود، مطابق ماده (۴) قانون مقررات انتظامی،

قطعی و با دستور بالاترین مقام اجرایی دانشگاه یا مؤسسه مربوط اجرا خواهد شد.

ماده ۲۰- رییس دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی رأی هیأت را به وسیله کارگزینی به متخلف ابلاغ می نماید. این رأی در موارد قطعی، از تاریخ صدور ابلاغ، قابل اجرا است. در صورتی که آرای مذکور قابل تجدیدنظر باشند پس از قطعیت از تاریخ صدور ابلاغ، به مورد اجرا گذاشته می شود.

ماده ۲۱- اختاریه‌ها و احکام صادره از سوی هیأت به آخرین اقامتگاه قانونی متخلف یا محکوم که در پرونده کارگزینی وی منعکس است، طبق قانون آیین دادرسی مدنی ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۲- در صورتی که متخلف نسبت به صلاحیت بعضی از اعضای هیأت ایراد نماید، هیأت مکلف است قبل از شروع به رسیدگی نسبت به این موضوع رسیدگی و اتخاذ تصمیم نماید.

ماده ۲۳- در صورتی که تخلف متخلف واجد عنوان یکی از جرایم مندرج در قوانین کیفری باشد هیأت‌ها مکلفند پرونده را به مراجع ذیصلاح ارسال و دستور توقف رسیدگی را تا صدور رأی از مرجع مذکور صادر نمایند.

ماده ۲۴- هیأت‌ها مکلفند در متن آرای خود، قطعی یا قابل تجدیدنظر بودن و مهلت درخواست تجدیدنظر را ذکر نمایند (مطابق مهلت موضوع ماده ۲۰).

ماده ۲۵- آرای هیأت‌ها باید به امضای کلیه اعضای شرکت کننده در جلسه برسد.

ماده ۲۶- در مواردی که عضو هیأت علمی به عنوان مأمور در دانشگاه، مؤسسه آموزش عالی، دانشکده مستقل به خدمت اشتغال دارد، رسیدگی به تخلف انتسابی به وی، به عهده هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر رسیدگی انتظامی محل مأموریت می باشد.

تبصره- تخلفات اعضای هیأت علمی مأمور در دستگاه‌های اجرایی (خارج از دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی کشور) در هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر انتظامی دانشگاه یا مؤسسه مأموریت دهنده، رسیدگی می شود.^۱

۱- به موجب مصوبه ۱۳۸۴/۱/۱۷ هیأت وزیران عبارت «یا محل دیگری» از متن ماده ۲۶ حذف و تبصره به ماده ۲۶ الحاق گردید.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۷۱

ماده ۲۷- در مواردی که عضو هیأت علمی در چند محل، خدمت کرده است و در یک یا چند محل مرتکب تخلف شده باشد، هیأت‌های رسیدگی انتظامی آخرین محل خدمت وی، صالح به رسیدگی می‌باشند.

ماده ۲۸- در مواردی که آرای هیأت‌های رسیدگی، قطعی بوده و عضو هیأت علمی به دستگاه دیگری منتقل شده باشد، دستگاهی که عضو هیأت علمی به آن انتقال یافته است مسؤول اجرای رأی قطعی صادره خواهد بود و در مواردی که رأی قابل تجدیدنظر باشد با درخواست عضو هیأت علمی، موضوع جهت رسیدگی به هیأت تجدیدنظر محل خدمت قبلی ارسال خواهد شد.

ماده ۲۹- تخلفات اعضای هیأت ریسه دانشگاه‌ها، مراکز آموزشی و پژوهشی کشور و همچنین اعضای هیأت‌های رسیدگی انتظامی، مدیران ستادی که عضو هیأت علمی می‌باشند و اعضای هیأت علمی شاغل در وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر رسیدگی انتظامی مستقر در ستاد هر یک از وزارتخانه‌های یاد شده، رسیدگی می‌شود.

تبصره - سایر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که دارای عضو هیأت علمی بوده و پست مربوط به آن با رعایت قانون و یا اخذ مجوز از یکی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ایجاد شده باشد، مشروط بر آنکه فاقد هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر رسیدگی انتظامی می‌باشند موظفند تخلفات اعضای هیأت علمی خود را حسب مورد به وزارتخانه‌های مذکور اعلام نمایند. این قبیل تخلفات بنا به تشخیص وزرای یاد شده با نمایندگان آنان در هیأت‌های یکی از دانشگاه‌های مرکز استان مربوط رسیدگی خواهد شد.

فصل چهارم - مقررات مختلف

ماده ۳۰- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و ادارات و مؤسسات تابعه آنها مکلفند کلیه دلایل و مدارک مورد درخواست هیأت‌ها و فرد محقق را با رعایت مقررات مربوط به اسناد محرمانه، در اختیار آنها قرار دهند.

ماده ۳۱- به اعضای هیأت‌هایی که خارج از محل اصلی کار خود، انجام وظیفه

می‌نمایند، طبق مقررات حق مأموریت پرداخت خواهد شد.

ماده ۳۲- هر یک از هیأت‌ها دارای دفتر مخصوصی خواهند بود که در آن به ترتیب صورت‌جلسات ثبت خواهد شد.

ماده ۳۳- در مواردی که در اجرای تبصره ذیل بند (۱۶) ماده (۷) قانون «مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاه‌ها»، متهم از کار معلق شود با صدور حکم برائت وی از سوی مراجع قضایی ذی‌صلاح، حقوق تضييع شده عضو هیأت علمی به وی پرداخت خواهد شد.

ماده ۳۴- در صورتی که مجازات معینه، اخراج از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور باشد، هیأت‌ها مکلفند مراتب را کتباً به معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منعکس و معاونت مذکور مدلول احکام مذکور را جهت اجرا به کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور ابلاغ نماید و در صورت صدور حکم انفصال دایم عضو هیأت علمی از خدمات دولتی، هیأت‌ها ملزم هستند مراتب را از طریق کارگزینی به سازمان امور اداری و استخدامی کشور^۱ اعلام نمایند.

ماده ۳۵- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر بدواً به کلیه پرونده‌هایی که قبلاً در هیأت‌های پاکسازی و بازسازی گذشته مطرح بوده و منتهی به صدور رأی قطعی نشده است، رسیدگی و اتخاذ تصمیم خواهند نمود. رسیدگی به این پرونده‌ها در مواردی که توسط هیأت‌های سابق پاکسازی و بازسازی مورد رسیدگی قرار گرفته و رأی نیز صادر شده است لکن به جهتی قطعیت نیافته است، با هیأت تجدیدنظر می‌باشد و در مواردی که توسط هیأت‌های سابق، رأی صادر نشده است به‌عهده هیأت بدوی خواهد بود.

تبصره- هیأت‌های مذکور مکلفند قبل از پرونده‌های مذکور با توجه به اهمیت موضوع به موارد مندرج در ماده (۱۴) قانون مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور در صورت ارجاع، رسیدگی نمایند.

۱- معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی رییس جمهور

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۷۳

ماده ۳۶- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مکلفند هر (۶) ماه یک‌بار گزارش فعالیت‌های خود را کتباً به‌وسیله رییس دانشگاه به وزیر فرهنگ و آموزش عالی و وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تسلیم نمایند.

ماده ۳۷- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مکلفند محل و امکانات لازم و لوازم دفتری را در اختیار هیأت‌ها قرار دهند.

ماده ۳۸- کلیه اعضای هیأت علمی رسمی قطعی و آزمایشی، پیمانی و قراردادی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور مشمول مقررات این آیین‌نامه می‌باشند.

ماده ۳۹- افراد غیرمفید مندرج در ماده (۱۴) قانون و مقررات انتظامی هیأت علمی عبارتند از:

- ۱- کسانی که فاقد شایستگی علمی هستند و یا شایستگی مزبور را از دست داده‌اند؛
- ۲- افرادی که صلاحیت عمومی ندارند؛
- ۳- تخصص آنان مورد نیاز دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی دانشکده مستقل نمی‌باشد؛
- ۴- فاقد بازدهی علمی هستند.

ماده ۴۰- دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی و دانشکده مستقل در اجرای ماده قبل، مکلف است کمیته‌ای مرکب از پنج نفر که حداقل سه نفر آنان عضو هیأت علمی با مرتبه استادیاری و یا بالاتر باشند تشکیل دهد.

تبصره- کمیته‌های مذکور، نظر خود را درباره عضو هیأت علمی به رییس دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی و مقام مذکور مراتب را به وزیر فرهنگ و آموزش عالی و وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گزارش خواهد نمود.

ماده ۴۱- وزیر فرهنگ و آموزش عالی و وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پس از وصول گزارش، در صورت تأیید مراتب را به هیأت‌های بدوی رسیدگی ارجاع خواهند کرد.

تبصره- رأی صادره از سوی هیأت، به‌وسیله کارگزینی ابلاغ می‌گردد.

ماده ۴۲- در صورت عدم اعتراض با توجه به ماده (۴) قانون مقررات انتظامی، حکم

صادره قطعی خواهد بود و در صورت اعتراض به حکم صادره، پرونده جهت رسیدگی به هیأت تجدیدنظر ارسال خواهد شد.

ماده ۴۳- کارگزینی دستگاه محل خدمت عضو هیأت علمی، موظف است پس از وصول رأی قطعی از هیأت بدوی یا تجدیدنظر، حداکثر ظرف یک هفته آن را اجرا نماید.

ماده ۴۴- در مواردی که مدلول حکم دایر بر انتقال شخص به سازمان دولتی یا مؤسسات تحقیقاتی باشد، دستگاه مربوطه موظف است ظرف (۶) ماه مطابق ماده (۱۴) و تبصره (۱) ماده (۱۷) قانون مقررات انتظامی اقدام به عمل آورد.

ماده ۴۵- در صورتی که در مهلت مقرر در ماده (۴۴) این آیین‌نامه، امکان انتقال افراد مزبور به سایر دستگاه‌های دولتی فراهم نگردد، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت فرهنگ و آموزش عالی، دانشگاه، مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی یا دانشکده مستقل طبق ضوابط مندرج در قانون مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور نسبت به بازنشسته یا بازخرید کردن عضو هیأت علمی اقدام می‌نماید.

ماده ۴۶- رییس دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی با توجه به ماده (۱۹) قانون مقررات انتظامی اعضای هیأت علمی، اسامی افرادی که به خدمت آنان خاتمه داده شده است جهت طرح در هیأت تجدیدنظر به وزیر فرهنگ و آموزش عالی و وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام نماید.

ماده ۴۷- تغییرات در اصلاحیه‌های بعدی این آیین‌نامه به پیشنهاد وزارت فرهنگ و آموزش عالی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

ماده ۴۸- این آیین‌نامه پس از ابلاغ قابل اجراست.

قانون رسیدگی به تخلفات و جرایم در آزمون‌های سراسری مصوب ۱۳۸۴/۷/۶ مجلس شورای اسلامی

ماده ۱- منظور از «آزمون سراسری» در این قانون عبارت است از کلیه آزمون‌هایی که جنبه ملی و همگانی دارد و توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت آموزش و پرورش یا دانشگاه آزاد اسلامی برگزار می‌گردد، از قبیل آزمون ورودی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور.

ماده ۲- هیأت‌های بدوی و هیأت تجدیدنظر برابر ضوابط این قانون رسیدگی به تخلفات در آزمون‌ها را بر عهده دارند.

ماده ۳- هیأت‌های بدوی رسیدگی به تخلفات در آزمون‌ها با حکم و مسؤولیت بالاترین مقام اجرایی دستگاه برگزارکننده آزمون و با ترکیب زیر تشکیل می‌گردد:

- ۱- معاون ذی‌ربط دستگاه (رئیس هیأت بدوی)؛
 - ۲- مسؤول اجرایی آزمون‌های دستگاه ذی‌ربط؛
 - ۳- مدیر کل حقوقی دستگاه ذی‌ربط؛
 - ۴- دو نفر حقوقدان به انتخاب بالاترین مقام اجرایی دستگاه برگزار کننده آزمون.
- ماده ۴-** هیأت تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات در آزمون‌ها با ترکیب زیر تشکیل می‌گردد:

- ۱- رئیس سازمان سنجش آموزش کشور به‌عنوان رئیس هیأت؛
- ۲- یکی از معاونین یا مدیران کل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با معرفی وزیر؛

- ۳- یکی از معاونین یا مدیران کل وزارت آموزش و پرورش با معرفی وزیر؛
- ۴- یکی از معاونین یا مدیران کل دانشگاه آزاد اسلامی با معرفی رئیس دانشگاه؛
- ۵- یک نفر حقوقدان با معرفی قوه قضاییه.

ماده ۵- تخلفات و جرایم در این قانون مشتمل بر موارد زیر است:

الف) ارتکاب هرگونه عملی که موجب بی‌نظمی در برگزاری آزمون گردد یا همراه داشتن هرگونه وسیله غیرمجاز از قبیل وسایل ارتباط الکترونیکی و دستگاه‌های حافظه‌دار.

ب) ارتکاب هرگونه عمل خلاف مقررات که آزمون داوطلب را از نظر علمی خدشه‌دار سازد از قبیل:

۱- ارایه مدرک یا گواهی مجعول یا تصویر گواهی مجعول برای شرکت در آزمون.

۲- تبانی با داوطلبان یا افراد خارج از حوزه امتحانی یا دست‌اندرکاران آزمون از قبیل عوامل اجرایی و طراحان سؤال برای تخلف در آزمون.

۳- ثبت نام در آزمون با هویت مجعول یا شرکت در جلسه آزمون به جای داوطلب اصلی.

ج) استفاده از هرگونه وسیله غیرمجاز از قبیل وسایل ارتباط الکترونیکی و دستگاه‌های حافظه‌دار.

د) کمک به داوطلب خارج از ضوابط برگزاری آزمون جهت پاسخ به سؤالات.

ه) دسترسی غیرمجاز سؤالات، اوراق و پاسخنامه‌های داوطلبان یا سایر مدارک و دفاتر مربوط به آزمون.

ز) افشای سؤالات آزمون یا تلاش در جهت دستیابی و افشای آن یا شرکت یا معاونت در این امر قبل یا حین برگزاری آزمون به هر نحو.

ح) خرید یا فروش سؤالات آزمون یا پاسخ آنها یا شرکت یا معاونت در این امر قبل یا حین برگزاری آزمون اعم از این که سؤالات یا پاسخ آنها واقعی یا غیرواقعی باشد.

ماده ۶- هیأت‌های رسیدگی به تخلفات، صلاحیت صدور حکم به مجازات‌های زیر را درباره متخلفان دارند:

الف) در مورد مشمولان بند (الف) ماده (۵): اخطار کتبی با درج در پرونده داوطلب و اعلام به مراجع ذی‌ربط یا محرومیت از گزینش در آزمون همان سال.

ب) در مورد مشمولان بند (ب) یا بند (ج) ماده (۵): محرومیت از گزینش علمی در آزمون همان سال و ابطال قبولی داوطلب در همان سال و محرومیت از شرکت در آزمون از یک تا ده سال بعد.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۷۷

تبصره ۵- آرای هیأت‌های بدوی جز در مورد مشمولان بند (الف) ماده (۶) این قانون قابل تجدیدنظرخواهی در هیأت تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات در آزمون‌ها می‌باشد.

ماده ۷- در مورد مشمولان بندهای (د)، (ه)، (و)، (ز) و (ح) ماده (۵) هیأت‌های رسیدگی متهم را برای رسیدگی و اعمال جزای نقدی از ده میلیون (۱۰۰۰۰۰۰۰) ریال تا یک میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال یا حبس از یک تا پنج سال یا هر دو مجازات به محاکم دادگستری معرفی می‌نمایند.

ماده ۸- ارتکاب هر یک از اعمال موضوع ماده (۵) چنانچه در قالب عضویت در یک گروه یا شبکه باشد موجب تشدید مجازات می‌شود و تشکیل دهنده و سرکرده گروه یا شبکه به حداکثر مجازات محکوم می‌گردد. مجازات هر یک از اعضا که در ارتکاب تخلفات و جرایم فوق دخالتی نداشته باشند، حسب مورد حداقل مجازات ذکر شده برای مرتکب می‌باشد.

ماده ۹- رسیدگی به تخلفات در هیأت‌های رسیدگی به تخلفات در آزمون‌ها، مانع از رسیدگی برابر سایر قوانین جزایی یا رسیدگی در هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری یا هیأت‌های انتظامی اعضای هیأت علمی یا کمیته‌های انضباطی دانشجویان نیست و مرتکب علاوه بر مجازات مندرج در مواد (۶) و (۷) این قانون به مجازات مقرر در سایر قوانین و مقررات محکوم می‌گردد.

ماده ۱۰- در صورت محکومیت قطعی فردی به یکی از مجازات‌های مندرج در این قانون، به استثنای مجازات مندرج در بند (الف) ماده (۶)، هیأت رسیدگی به تخلفات در آزمون‌ها، قبولی وی در آزمون را ابطال می‌نماید. در این صورت مؤسسه آموزشی مربوط از صدور و اعطای هرگونه گواهی یا مدرک به وی خودداری خواهد نمود و چنانچه گواهی فارغ‌التحصیلی به وی اعطای شده باشد، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت آموزش و پرورش یا دانشگاه آزاد اسلامی ملزم به ابطال آن گواهی می‌باشند.

ماده ۱۱- چنانچه با بررسی‌های فنی و علمی، بین نمرات و رتبه اکتسابی داوطلبی و سوابق تحصیلی وی مغایرت‌های غیرمتعارف مشهود و اساسی از قبیل عدم تطابق معدل دیپلم و دوره پیش‌دانشگاهی با رتبه و نمره اکتسابی در آزمون وجود داشته باشد، با

تأیید هیأت‌های بدوی رسیدگی به تخلفات در آزمون‌ها از دواطلب در یک یا چند درس عمومی و اختصاصی امتحان مجدد به عمل می‌آید. تعیین وضعیت نهایی آزمون این دواطلب، براساس نتایج حاصل از امتحان مجدد بر عهده هیأت‌های بدوی می‌باشد.

ماده ۱۲- هر مؤسسه یا آموزشگاه علمی و آموزشی که برای افزایش آمادگی دواطلبان شرکت در آزمون‌های مورد بحث این قانون فعالیت می‌کند، چنانچه در تخلفات ماده (۵) مشارکت داشته باشد، مجوز تأسیس آن لغو می‌شود و مدیران مسؤول آنها علاوه بر محرومیت دائمی از تأسیس و اداره این‌گونه مراکز به مجازات‌های پیش‌بینی شده در این قانون و سایر قوانین محکوم می‌شوند و چنانچه مؤسسه یا آموزشگاه فاقد مجوز باشد مجازات مدیران مسؤول آنها حداکثر مجازات مندرج در ماده (۶) می‌باشد.

تبصره- در مورد آموزشگاه‌هایی که فاقد مجوز باشند علاوه بر اقدام مراجع قانونی ذی‌ربط، مدعی العموم نیز می‌تواند رأساً نسبت به اعلام جرم و پی‌گیری تخلفات آنان اقدام نماید.

ماده ۱۳- آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف دو ماه با پیشنهاد وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، آموزش و پرورش و دانشگاه آزاد اسلامی تهیه شده و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره- ابلاغ رأی در مراحل بدوی و تجدیدنظر و نیز موارد رسیدگی در محل تجدیدنظر تابع قانون آیین دادرسی مدنی می‌باشد.

قانون فوق مشتمل بر سیزده ماده و سه تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ششم مهرماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۴/۷/۲۰ به تأیید شورای نگهبان رسید.

آیین‌نامه اجرایی قانون رسیدگی به تخلفات و جرایم در آزمون‌های سراسری مصوب ۱۳۸۵/۵/۸ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۵/۵/۸ بنا به پیشنهاد وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، آموزش و پرورش و دانشگاه آزاد اسلامی و به استناد ماده (۱۳) قانون رسیدگی به تخلفات و جرایم در آزمون‌های سراسری- مصوب ۱۳۸۴- آیین‌نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- «آزمون سراسری» عبارت است از کلیه آزمون‌هایی که جنبه ملی و همگانی دارند و توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت آموزش و پرورش یا دانشگاه آزاد اسلامی برگزار می‌گردد از قبیل آزمون ورودی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور.

تبصره- چنانچه در تعیین ملی و همگانی بودن یک آزمون اختلاف و ابهام ایجاد شود، اشخاص احصا شده در ماده (۱) قانون رسیدگی به تخلفات و جرایم در آزمون‌های سراسری مصوب ۱۳۸۴^۱ که در این آیین‌نامه به اختصار قانون نامیده می‌شود، نسبت به رفع ابهام، اظهار نظر می‌نمایند.

فصل دوم - هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر

ماده ۲- هیأت‌های بدوی و هیأت تجدیدنظر برابر ضوابط قانون و این آیین‌نامه،

۱- با توجه به متن ماده یک قانون به نظر می‌رسد منظور ماده ۳ قانون رسیدگی به تخلفات و جرایم در آزمون‌های سراسری مصوب ۱۳۸۴ بوده است.

تشکیل می‌شوند و مسؤولیت رسیدگی به تخلفات در آزمون‌ها را بر عهده دارند. جلسات هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر با حضور حداقل سه نفر از اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات متخذه در هر حال با سه رأی معتبر و قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۳- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر هر کدام دارای یک دبیرخانه می‌باشند که دبیر هر کدام توسط رییس آن هیأت به مدت سه سال انتخاب می‌شود. دبیرخانه هیأت تجدیدنظر در سازمان سنجش آموزش کشور مستقر می‌باشد.

ماده ۴- هیأت‌های بدوی رسیدگی به تخلفات آزمون‌های وزارت آموزش و پرورش، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در محل وزارتخانه‌های مذکور، دانشگاه آزاد اسلامی در مرکز دانشگاه و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سازمان سنجش آموزش کشور تشکیل می‌شود و بودجه آن هر ساله در اعتبارات دستگاه مربوط منظور خواهد شد. **تبصره-** محل تشکیل هیأت تجدیدنظر در سازمان سنجش آموزش کشور می‌باشد و بودجه آن هر ساله در اعتبار سازمان یاد شده منظور خواهد شد.

ماده ۵- هیچ یک از اعضای هیأت‌های بدوی دستگاه برگزار کننده آزمون نمی‌توانند هم‌زمان عضو هیأت تجدیدنظر باشد و همچنین اعضای مذکور نمی‌توانند در تجدیدنظر پرونده‌هایی که در هنگام رسیدگی بدوی به آن رأی داده‌اند، شرکت نمایند. رییس هیأت تجدیدنظر از مفاد این ماده مستثنا است.

ماده ۶- اعضای حقوقدان هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر به مدت دو سال انتخاب و منصوب می‌شوند و انتصاب مجدد یا برکناری و جایگزینی آنها به ترتیب مقرر در قانون بلامانع است. حداقل مدرک تحصیلی آنها باید کارشناسی باشد.

ماده ۷- هیأت‌های بدوی در صورت اطلاع و یا وصول صورت‌جلسات و اسناد مربوط به تخلفات و شکایت یا اعلام توسط حوزه‌های برگزاری آزمون، بالاترین مقام اجرایی دستگاه، نهادهای اطلاعاتی، امنیتی، انتظامی و گزارش‌های مردمی، شروع به رسیدگی می‌کنند و وفق مقررات این آیین‌نامه تعیین تکلیف خواهند نمود.

ماده ۸- رسیدگی به تخلفات در آزمون‌های موضوع این قانون در ابتدا با هیأت‌های بدوی است. تصمیم هیأت‌های بدوی در مورد بند (الف) ماده (۶) قطعی و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا است. در مورد آرای که قابل تجدیدنظر باشد هرگاه متهم یا وکیل و یا

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۸۱

نمایندگان قانونی وی ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ رای، با ذکر دلایل به‌طور کتبی درخواست تجدیدنظر نماید، هیأت تجدیدنظر مکلف به رسیدگی است. آرای هیأت تجدیدنظر قطعی و پس از ابلاغ لازم‌الاجرا است.

تبصره- ابلاغ آرای هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر وفق مقررات آیین دادرسی مدنی اعم از واقعی و قانونی می‌باشد.

ماده ۹- در خصوص جرایم مندرج در ماده (۷) قانون، هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر حسب مورد موظفند جنبه جزایی عمل متهم را به مرجع قضایی صلاحیت‌دار و دادسرای عمومی و انقلاب محل اعلام نمایند.

ماده ۱۰- دبیرخانه هیأت‌های بدوی یا تجدیدنظر بلافاصله پس از وصول درخواست تجدیدنظر آن را ثبت و رسیدگی مشتمل بر نام متقاضی و تاریخ وصول به تقدیم کننده تسلیم می‌کنند و موظفند که در روی کلیه برگ‌های درخواست همان شماره و تاریخ را قید کنند. این تاریخ، تاریخ تجدیدنظرخواهی نیز محسوب می‌گردد.

ماده ۱۱- مکاتبات هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر با امضای دبیران و ابلاغ حکم به امضای رؤسای هیأت‌ها صورت می‌گیرد.

ماده ۱۲- هیأت بدوی پس از بررسی‌های لازم موارد تخلف را کتبا به متهم به تخلف ابلاغ می‌نماید و جهت دفاع از تاریخ ابلاغ ده روز به وی مهلت می‌دهد.

تبصره- در صورت درخواست متهم، هیأت می‌تواند مهلت را تا یک ماه افزایش دهد.

ماده ۱۳- متهم می‌تواند در مهلت تعیین شده جواب کتبی و مدارکی را که در دفاع از خود دارد به هیأت بدوی تسلیم کند، در غیراین صورت هیأت به موارد تخلف رسیدگی و رأی مقتضی را صادر می‌کند.

ماده ۱۴- هرگاه در تنظیم و نوشتن رأی هیأت بدوی، سهو قلم یا اشتباهی رخ دهد، تا وقتی که از آن درخواست تجدیدنظر نشده باشد، هیأت بدوی رأساً و یا به درخواست ذی‌نفع، رأی را تصحیح می‌نماید. رأی تصحیحی به متهم ابلاغ می‌شود. رأی هیأت در قسمتی که فاقد اشتباه است، در صورت قطعیت اجرا خواهد شد.

تبصره- هرگاه در مرحله تجدیدنظر در تنظیم یا نوشتن رأی، سهو یا اشتباهی رخ دهد، همان مرجع آن را اصلاح می‌کند.

ماده ۱۵- متقاضی تجدیدنظر می‌تواند درخواست تجدیدنظر را در مهلت قانونی به هیأت بدوی یا هیأت تجدیدنظر تسلیم نماید. در صورت تسلیم درخواست به هیأت بدوی، دبیر هیأت مذکور موظف است پرونده را ظرف یک هفته به هیأت تجدیدنظر ارسال دارد.

ماده ۱۶- هیأت تجدیدنظر طبق نظر اکثریت در ابرام یا نقض رأی هیأت بدوی اتخاذ تصمیم می‌نماید. اگر رأی مطابق قانون و دلایل موجود در پرونده باشد، ضمن ابرام آن پرونده را به هیأت بدوی اعاده و آلا مطابق مقررات اقدام به صدور رأی می‌نماید. رأی صادره قطعی است.

ماده ۱۷- چنانچه متقاضی تجدیدنظر از درخواست خود صرف‌نظر نماید، هیأت تجدیدنظر قرار رد تجدیدنظرخواهی را صادر می‌کند.

ماده ۱۸- هرگاه هیأت تجدیدنظر تحقیقات انجام شده بدوی را ناقص تشخیص دهد با بررسی پرونده اقدامات و تحقیقات مقتضی را انجام خواهد داد.

ماده ۱۹- هیأت بدوی یا تجدیدنظر می‌تواند در صورت لزوم متهم را در هر مرحله از جریان رسیدگی دعوت نماید.

ماده ۲۰- هرگاه رأی هیأت بدوی قابل تجدیدنظر باشد و محکوم علیه ظرف مهلت مقرر درخواست تجدیدنظر ننماید، رأی صادره قطعیت می‌یابد و از تاریخ انقضای مهلت یاد شده، لازم‌الاجرا است.

تنظیم رأی و ابلاغ آن در مرحله تجدیدنظر به ترتیب مقرر در مرحله بدوی می‌باشد.

ماده ۲۱- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر پرونده‌ها را به نوبت رسیدگی می‌نمایند مگر این‌که به موجب قانون یا به تشخیص رییس هیأت بدوی و تجدیدنظر رسیدگی خارج از نوبت ضروری باشد.

ماده ۲۲- هیأت‌ها در موارد لزوم می‌توانند در ارتباط با اتهامات اشخاص از مراجع ذی‌ربط (قضایی، امنیتی، انتظامی، اداری و غیره) استعلام کنند و مراجع یاد شده مکلفند حداکثر ظرف سی‌روز به استعلام هیأت‌ها پاسخ دهند. در مورد اسناد طبقه‌بندی شده رعایت قوانین و مقررات مربوط الزامی است.

ماده ۲۳- موارد رد اعضای هیأت‌های بدوی یا تجدیدنظر مطابق ماده (۹۱) قانون

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۸۳

آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) مصوب ۱۳۷۹ می‌باشد.
ماده ۲۴ - آرای هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر با رعایت قانون و این آیین‌نامه حضوری است.

فصل سوم - آزمون مجدد

ماده ۲۵ - هیأت بدوی مرجع تعیین و تشخیص موارد مندرج در ماده (۱۱) قانون می‌باشد.

ماده ۲۶ - هیأت بدوی رسیدگی به تخلفات می‌تواند وظیفه بررسی اولیه پرونده داوطلبان و گزارش‌های مربوط و کشف شبهه درخصوص وضعیت علمی داوطلبان را به‌عهده کمیته‌های تخصصی سازمان سنجش آموزش کشور یا نهادهای ذی‌ربط واگذار نماید.

ماده ۲۷ - کمیته‌های تخصصی موضوع ماده (۲۶) گزارش‌های مربوط به شک و شبهه و یا تردید در صلاحیت علمی داوطلب را با ذکر جهات و دلایل آن به هیأت بدوی ارسال می‌کند.

ماده ۲۸ - هیأت بدوی با توجه به گزارش‌های واصله درخصوص الزام و یا عدم الزام داوطلب به شرکت در آزمون مجدد رسیدگی و رأی صادر می‌نماید و مراتب به داوطلب ابلاغ می‌شود.

ماده ۲۹ - جهات بررسی رد و تردید در صلاحیت علمی داوطلب حداقل شامل دو مورد از موارد ذیل می‌باشد:

الف) تفاوت فاحش نمره و رتبه اکتسابی با سوابق تحصیلی، معدل و آزمون‌های قبلی داوطلب؛

ب) گزارش واصله به دستگاه برگزار کننده آزمون که از اشخاص حقیقی و حقوقی مورد وثوق رسیده باشد؛

ج) داوطلبانی که پاسخنامه‌های آنان در تمام یا برخی دروس از لحاظ گزینه‌ها به‌طور غیرمتعارف مشابه و یکسان باشد.

ماده ۳۰ - چنانچه داوطلبان موضوع این آیین‌نامه از انجام آزمون مجدد استنکاف

نمایند، مردود علمی شناخته می‌شوند و مراتب با صدور رأی توسط هیأت بدوی به اطلاع داوطلب رسانده می‌شود.

ماده ۳۱- نحوه و محتوای آزمون مجدد در چارچوب ضوابط ذیل می‌باشد:

الف) تعداد و نوع دروس امتحانی با تصویب هیأت بدوی تعیین می‌شود؛

ب) تعداد سؤالات، نوع آزمون (تشریحی یا تستی)، مدت پاسخ‌گویی و سطح دشواری سؤالات همانند آزمون اصلی می‌باشد؛

ج) محل برگزاری آزمون‌ها با در نظر گرفتن شرایط داوطلب از طرف هیأت بدوی تعیین می‌گردد؛

د) زمان برگزاری آزمون مجدد حداکثر چهار ماه پس از ابلاغ از طرف هیأت بدوی تعیین می‌شود.

ماده ۳۲- نتیجه آزمون مجدد ظرف ۱۵ روز پس از برگزاری آن از سوی واحد برگزار کننده به هیأت بدوی برای تصمیم‌گیری نهایی اعلام می‌شود.

ماده ۳۳- چنانچه هیأت بدوی صلاحیت علمی داوطلب را پس از انجام آزمون مجدد احراز نماید، نتیجه آزمون اولیه داوطلب تأیید شده و به‌عنوان پذیرفته شده نهایی تلقی می‌گردد و به دانشگاه یا مؤسسه آموزشی محل قبولی معرفی می‌گردد. در غیراین صورت مردود علمی شناخته شده و مراتب به وی و واحد ذی‌ربط ابلاغ خواهد شد.

فصل چهارم - مؤسسات و آموزشگاه‌های آزاد

ماده ۳۴- هر مؤسسه یا آموزشگاه علمی و آموزشی که برای افزایش آمادگی داوطلبان شرکت در آزمون‌های مورد بحث فعالیت می‌کند، چنانچه در تخلفات ماده (۵) قانون مشارکت داشته باشد، مراتب تخلفات آنها پس از احراز به‌وسیله هیأت‌های بدوی یا تجدیدنظر جهت اعمال مجازات‌های مقرر در قانون، به مرجع صدور مجوز، معرفی می‌گردد.

تبصره- مؤسسات یا آموزشگاه‌های دارای مجوز و یا فاقد مجوز در مورد جرایم ارتكابی به مراجع ذی‌صلاح قضایی معرفی می‌گردند.

تکمیل آیین نامه انضباطی دانشجویان جمهوری اسلامی

مصوب جلسه ۳۵۸ مورخ ۷۴/۶/۱۴

شورای عالی انقلاب فرهنگی

ماده ۱- تعاریف

الف) منظور از دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی، دانشگاه‌ها و مؤسسات و مجتمع‌های آموزش عالی و پژوهشی دولتی یا غیردولتی است که طبق مقررات وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی مدرک رسمی بالاتر از دیپلم (ولو به‌عنوان معادل) صادر می‌کنند که در این آیین‌نامه به آنها «دانشگاه» اطلاق می‌شود.

ب) دانشجوی داخل: هر فردی است که در یکی از دانشگاه‌ها به‌صورت حضوری و یا غیرحضوری به تحصیل اشتغال داشته باشد که در این آیین‌نامه به آن «دانشجو» اطلاق می‌شود.

ج) دانشجوی وابسته: به فردی که به‌عنوان دانشجوی بورسیه یا ارزگیر در یکی از دانشگاه‌های خارج از کشور تحصیل می‌کند، گفته می‌شود.

د) دانشجوی خارجی: به دانشجوی تبعه کشورهای خارجی گفته می‌شود که در دانشگاه جمهوری اسلامی ایران تحصیل می‌کند.

ه) زمان تحصیل: با زمان ثبت نام اولیه در دانشگاه آغاز و با اخذ مدرک یا گواهی موقت یا انصراف یا اخراج خاتمه یافته، تلقی می‌شود.

ماده ۲- کلیات

با توجه به قداست علم و اخلاق و محیط‌های آموزشی و پژوهشی در شرع مبین و حکومت اسلامی و ضرورت دفاع و حراست از حقوق عمومی دانشجویان، دانشجو مکلف و موظف است در طول زمان تحصیل و در هر محیط اعم از دانشگاه و خارج از دانشگاه از ارتکاب هر عمل که خلاف شؤون و حیثیات دانشجو اعم از دانشجوی داخل یا وابسته

یا خارجی باشد، خودداری کند. در غیراین صورت براساس مفاد این آیین‌نامه با وی برخورد می‌شود.

ماده ۳- ترکیب اعضای کمیته انضباطی بدوی دانشگاه و چگونگی انتخاب آنها

- ۱- معاون دانشجویی دانشگاه به‌عنوان رییس کمیته انضباطی بدوی؛
 - ۲- مسؤل دفتر نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه یا نماینده تام‌الاختیار ایشان در صورت وجود دفتر نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه؛
 - ۳- یک‌نفر عضو هیأت علمی دانشگاه به انتخاب رییس دانشگاه؛
 - ۴- دو نفر دانشجوی دانشگاه به انتخاب رییس دانشگاه؛
 - ۵- دبیر کمیته انضباطی بدوی با انتخاب رییس کمیته بدوی بدون داشتن حق رأی.
- تبصره ۱-** دو دانشجوی عضو کمیته انضباطی دانشگاه باید واجد این شرایط باشند:
- ۱- حداقل نیمه اول دوره کارشناسی را به پایان رسانده باشند (مؤسساتی که فقط دوره کاردانی را دارند دانشجویان عضو کمیته انضباطی آنها باید وارد نیمه دوم دوره کاردانی شده باشند) و ضمناً دانشجویان دوره کارشناسی ارشد و دکترا، مشروط برآنکه تحصیلات دوره کارشناسی خود را در داخل کشور به پایان رسانده باشند از این ماده مستثنا هستند.

۲- از حیث درسی و اخلاقی جزو دانشجویان خوب دانشگاه باشند.

تبصره ۲- کلیه اعضای کمیته انضباطی دانشگاه باید به تقوا و تعهد و استقلال نظر شهرت داشته و متأهل و فاقد سوء سابقه باشند.

تبصره ۳- اعضای بندهای ۳ و ۴ به مدت دو سال انتخاب می‌شوند و انتخاب مجدد آنها بلامانع است و ضمناً چنانچه اعضای فوق در طول سه سال، سه جلسه متوالی یا ۶ جلسه متناوب غیبت غیرموجه داشته یا به هر دلیل امکان حضور در جلسات کمیته انضباطی دانشگاه را به مدت بیش از ۳ ماه نداشته باشند یا در صورت احراز عدم صلاحیت، رییس دانشگاه می‌تواند به عزل آنها و انتخاب فرد جدید اقدام کند. تشخیص موجه یا غیرموجه بودن غیبت اعضا به‌عهده رییس کمیته است.

تبصره ۴- رییس کمیته می‌تواند بنا به صلاحدید از افراد مطلع برای شرکت در جلسات کمیته بدون داشتن حق رأی دعوت کند.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۸۷

تبصره ۵- جلسات کمیته با حضور رییس کمیته و حداقل دو عضو صاحب رأی تشکیل می‌شود و مصوبات آن با سه رأی موافق قابل اجرا است.

تبصره ۶- احکام کمیته انضباطی بدوی دانشگاه با امضای رییس کمیته بدوی و احکام کمیته انضباطی تجدید نظر با امضای دبیر کمیته انضباطی تجدید نظر دانشگاه ابلاغ می‌شود.

ماده ۴- ترکیب اعضای کمیته انضباطی تجدید نظر دانشگاه

۱- رییس دانشگاه به‌عنوان رییس کمیته تجدید نظر؛

۲- مسوؤل دفتر نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه؛

۳- معاون دانشجویی دانشگاه به‌عنوان دبیر کمیته تجدید نظر.

ماده ۵- ترکیب اعضای کمیته مرکزی انضباطی دانشجویان

۱- معاون دانشجویی وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، حسب مورد، به‌عنوان رییس کمیته؛

۲- مسوؤل دفتر نمایندگی مقام معظم رهبری در یکی از دانشگاه‌ها به انتخاب شورای مرکزی نمایندگان مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها و با حکم رییس شورای مرکزی نمایندگان مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها؛

۳- یک نفر حقوقدان به انتخاب وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، حسب مورد؛

۴- سرپرست دبیرخانه کمیته مرکزی انضباطی دانشجویان بدون حق رأی به‌عنوان دبیر کمیته؛

۵- یک نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها به انتخاب وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد؛

۶- یک نفر دانشجو از میان اعضای کمیته انضباطی دانشگاه‌ها با انتخاب و صدور حکم از سوی وزیر فرهنگ و آموزش عالی؛

۷- معاون دانشجویی یکی از دانشگاه‌ها بنا به دعوت دبیر کمیته مرکزی.

۸- رییس یکی از دانشگاه‌ها بنا به دعوت دبیر کمیته مرکزی انضباطی.

تبصره ۱- مدت عضویت اعضای منتخب ۳ سال و انتخاب مجدد آنها بلامانع است.

تبصره ۲- جلسات کمیته مرکزی انضباطی با حضور ۴ نفر رسمیت می‌یابد و تصمیمات جلسه با ۳ رأی موافق لازم‌الاجرا است.

تبصره ۳- کمیته مرکزی انضباطی دانشجویان از نظر تشکیلاتی به وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی وابسته است و تحت نظر شورای عالی انقلاب فرهنگی فعالیت می‌کند.

تبصره ۴- رییس کمیته می‌تواند بنا به تشخیص و ضرورت امر از افراد مطلع برای شرکت در جلسه کمیته بدون داشتن حق رأی دعوت کند.

تبصره ۵- احکام کمیته مرکزی انضباطی دانشجویان با امضای دبیر کمیته مرکزی ابلاغ می‌شود.

ماده ۶- حدود اختیارات و وظایف کمیته‌های انضباطی دانشگاه و کمیته

مرکزی انضباطی

الف) رسیدگی به جرایم عمومی دانشجویان (از قبیل تهدید، تطمیع، توهین، ضرب و جرح، جعل، سرقت، رشوه، اختلاس یا قتل).

ب) رسیدگی به تخلفات آموزشی و اداری مانند:

ب-۱) تقلب در امتحان؛

ب-۲) فرستادن شخص دیگری به جای خود در امتحان یا شرکت به جای دیگری در امتحان؛

ب-۳) ارتکاب هر عملی از سوی اشخاص حقیقی یا حقوقی که موجب اخلال یا وقفه یا مزاحمت در اجرای برنامه‌های دانشگاه یا خوابگاه شود؛

ب-۴) ایراد خسارت به اموال دانشگاه یا بیت المال.

ج) تخلفات سیاسی:

ج-۱) دادن اطلاعات خلاف واقع یا کتمان واقعیات از روی عمد نسبت به خود یا

گروهک‌های محارب یا مفسد یا افراد وابسته به آنها؛

ج-۲) عضویت در گروهک‌های محارب یا مفسد یا ملحد یا هواداری و انجام دادن هر

عملی به نفع آنها؛

ج-۳) فعالیت و تبلیغ به نفع گروهک‌ها و مکاتب الحادی؛

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۸۹

- ج-۴) توهین به شعار اسلامی یا ملی و ارتکاب اعمالی بر ضد نظام جمهوری اسلامی (مانند شعارنویسی، پخش اعلامیه و ...);
- ج-۵) ایجاد بلوا و آشوب در محیط دانشگاه.
- د) تخلفات اخلاقی:
- د-۱) استعمال مواد مخدر یا شرب خمر یا قمار یا مداخله در خرید و فروش و توزیع این گونه مواد؛
- د-۲) استفاده از نوارهای ویدیویی یا صوتی یا لوح‌های رایانه‌ای مستهجن یا مداخله در خرید و فروش، تکثیر، توزیع این گونه وسایل؛
- د-۳) عدم رعایت پوشش اسلامی یا استفاده از پوشش یا آرایش مبتذل؛
- د-۴) استفاده یا توزیع یا تکثیر کتب، مجلات، عکس‌های مستهجن و یا آلات لهو و لعب؛
- د-۵) عدم رعایت شؤون دانشجویی؛
- د-۶) داشتن رابطه نامشروع؛
- د-۷) تشکیل یا شرکت در جلسات نامشروع؛
- د-۸) انجام عمل منافی عفت.

ماده ۷- تنبیهات

- الف) تنبیهاتی که با حکم کمیته‌های انضباطی دانشگاه یا کمیته مرکزی انضباطی نسبت به دانشجویان می‌تواند اعمال شود.
- الف-۱) احضار و اخطار شفاهی؛
- الف-۲) اخطار کتبی بدون درج در پرونده دانشجو؛
- الف-۳) تذکر کتبی و درج در پرونده دانشجو؛
- الف-۴) توبیخ کتبی و درج در پرونده دانشجو؛
- الف-۵) دادن نمره ۰/۲۵؛
- الف-۶) محرومیت از تسهیلات رفاهی دانشگاه (از قبیل وام، خوابگاه و ...);
- الف-۷) دریافت خسارت از دانشجو در مواردی که تخلف، منجر به ایجاد ضرر و زیان به دانشگاه یا بیت المال شده باشد؛
- الف-۸) منع موقت از تحصیل تا مدت دو نیم‌سال تحصیلی (با احتساب یا بدون احتساب سنوات).

تبصره ۱- در مواردی که کمیته انضباطی بدوی دانشگاه حکم صادر کرده و به آن حکم در موعد مشخص شده در این آیین نامه دانشجو اعتراض کند، تجدیدنظر در حکم صادره به عهده کمیته انضباطی تجدیدنظر دانشگاه خواهد بود.

تبصره ۲- اعمال مجدد مجازات موضوع بند الف-۸ ماده (۷) منوط به تأیید کمیته مرکزی انضباطی خواهد بود.

ب) تنبیهاتی که فقط با حکم کمیته مرکزی انضباطی نسبت به دانشجویان می تواند اعمال شود:

ب-۱) منع موقت از تحصیل تا چهار نیم سال تحصیلی (با احتساب یا بدون احتساب سنوات)؛

تبصره - چنانچه پس از اجرای حکم کمیته و در طول مدت تحصیل دانشجو، احتساب سنوات محرومیت از تحصیل مانع از فارغ التحصیل شدن دانشجو شود و دانشجو متعذر به عذر موجه شود، کمیته مرکزی پس از ارایه دلایل و مدارک تعذر از سوی دانشجو و بررسی، بنا به تشخیص می تواند اقدام به تبدیل حکم به عدم احتساب سنوات کند.

ب-۲) تغییر محل تحصیل دانشجو؛

ب-۳) تبدیل دوره تحصیلی دانشجو از روزانه به شبانه؛

ب-۴) اخراج دانشجو از دانشگاه با حفظ حق شرکت مجدد در آزمون ورودی؛

ب-۵) محرومیت از تحصیل در کلیه دانشگاه ها تا ۵ سال.

تبصره ۱- در موارد ضروری بنا به تشخیص، کمیته انضباطی دانشگاه یا کمیته مرکزی انضباطی می تواند حکم به صورت ترکیبی صادر کند. (ترکیبی از ۲ یا چند بند ماده ۷)

تبصره ۲- رییس دانشگاه مجاز است تا زمان رسیدگی به پرونده دانشجوی متخلف در کمیته انضباطی دانشگاه از ورود وی به دانشگاه جلوگیری کند مشروط بر این که مدت رسیدگی به پرونده دانشجو از یک ماه تجاوز نکند و در مورد پرونده هایی که به کمیته مرکزی انضباطی برای رسیدگی و اعلام رأی ارجاع می شود، رییس دانشگاه مجاز است از ورود دانشجو به دانشگاه تا مدت دو ماه جلوگیری کند. (در صورت تلاقی ایام

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۹۱

ممانعت از ورود دانشجو به دانشگاه با امتحانات پایان نیم‌سال، دانشجو می‌تواند با تشخیص رییس دانشگاه در امتحانات پایان نیم‌سال شرکت کند.

تبصره ۳- به منظور ممانعت از اعمال سلیقه‌های متفاوت در دانشگاه‌ها و در موارد تخلف مشابه، کمیته‌های انضباطی دانشگاه‌ها موظفند در خصوص تخلفات مشمول بندهای ج-۵ و د-۱ و د-۴ و د-۶ و د-۷ و د-۸ ماده ۶ آیین‌نامه ضمن رسیدگی و صدور حکم در محدوده اختیارات، مراتب را برای اطلاع و احیاناً اعلام نظر به کمیته مرکزی انضباطی، ارسال کنند.

تبصره ۴- هرگاه دانشجویی در مکان‌هایی به‌عنوان دانشجو فعالیت داشته باشد (از قبیل سفرهای علمی، محل‌های کارآموزی، خوابگاه و ...) مرتکب عملی شود که بر حسب قوانین کشوری مستوجب کیفر باشد، کمیته انضباطی می‌تواند ضمن رسیدگی به تخلف در حیطة این آیین‌نامه، موارد را برای برخورد در حیطة کاری مراجع ذی‌صلاحیت به آنها نیز ارجاع دهد. به هر حال تنها مرجع مجاز دانشگاه به انعکاس تخلف و معرفی دانشجوی خاطی به مراجع قضایی و انتظامی، کمیته انضباطی آن دانشگاه است.

تبصره ۵- هرگاه دانشجویی در خارج از محوطه دانشگاه مرتکب عمل خلافی شود که بنا بر قوانین کشوری مستوجب کیفر باشد، رسیدگی به جرم ارتكابی در چارچوب ضوابط و قوانین کیفری و جزایی در صلاحیت مراجع قضایی است، اما کمیته انضباطی می‌تواند به موازات آن حسب ماده ۷ این آیین‌نامه، تصمیم‌گیری کند.

تبصره ۶- ترمرد دانشجو از اجرای احکام و دستوراتی که کمیته انضباطی صادر می‌کند یا تکرار تخلف، موجب تشدید تنبیه خواهد شد.

تبصره ۷- بنا به تشخیص کمیته انضباطی، موارد تخلف می‌تواند به ولی یا سرپرست یا همسر دانشجو اطلاع داده شود.

تبصره ۸- در صورت احتمال تصحیح رفتار و عدم تکرار تخلف، کمیته‌های انضباطی دانشگاه و کمیته مرکزی انضباطی بنا به تشخیص می‌تواند اجرای تمام یا بخشی از حکم را پس از اخذ تعهد به حالت تعلیق در آورند و در صورت تکرار هر نوع تخلف، علاوه بر اعمال مجازات جرم جدید، حکم تعلیقی هم به اجرای در خواهد آمد و استفاده از موضوع این تبصره در طول مدت تحصیل دانشجو فقط یکبار مجاز می‌باشد و

اعتبار اجرای احکام تعلیقی به شرط عدم تکرار تخلف تا پایان تحصیل دانشجو است و در صورت عدم تکرار تخلف در طول مدت تحصیل، سوابق محکومیت از پرونده او خارج خواهد شد.

ضمناً این تبصره بر کلیه موارد تخلف موضوع ماده (۶) این آیین‌نامه شمول دارد الا در این موارد:

اعمال شنیع (زنا و لواط) - سرقت مکرر - استفاده از سلاح - عضویت یا فعالیت در گروهک‌های ملحد، مفسد یا محارب - توزیع مواد مخدر و مشروبات الکلی.

تبصره ۹- به تخلفات دانشجویان مهمان و انتقالی، کمیته انضباطی دانشگاهی که تخلف در زمان تحصیل دانشجو در آنجا صورت گرفته است، رسیدگی خواهد کرد و چنانچه در موقع اجرای حکم، دانشجو در آن دانشگاه نباشد، کمیته انضباطی دانشگاهی که محل تحصیل دانشجو است، مکلف به اجرای حکم صادره خواهد شد.

ماده ۸- نحوه اعتراض کردن دانشجو به آرای صادر شده:

الف) در مورد احکامی که کمیته انضباطی بدوی دانشگاه صادر می‌کند (بندهای الف-۱ و الف-۲ - ماده ۷) دانشجو می‌تواند ظرف مدت ۱۰ روز اداری از تاریخ رؤیت حکم اولیه، اعتراض خود را به کمیته انضباطی تجدیدنظر دانشگاه ذی‌ربط تسلیم کند تا در آن کمیته تجدیدنظر شود.

تبصره - در مورد احکام بندهای الف-۱ و الف-۲ مرجع تجدیدنظر، همان کمیته انضباطی بدوی است و دانشجو باید ظرف مدت ۱۰ روز اداری از تاریخ رؤیت حکم اولیه، اعتراض خود را به آن کمیته تسلیم کند تا حکم قطعی صادر شود.

ب) در مورد تصمیماتی که کمیته مرکزی انضباطی اتخاذ می‌کند (بندهای الف و ب ماده ۷) نحوه و مراحل صدور حکم و اعتراض دانشجو بدین ترتیب خواهد بود:

ب-۱) کمیته مرکزی ابتدا نظر خود را در مورد تنبیه مورد نظر که باید درباره دانشجو اعمال شود از طریق دانشگاه و یا رأساً توسط حکم کتبی (حکم اولیه) به اطلاع وی می‌رساند.

ب-۲) دانشجو می‌تواند ظرف مدت دو هفته پس از ابلاغ حکم، دفاعیه خود را به کمیته مرکزی تسلیم کند (از طریق کمیته انضباطی دانشگاه یا مستقیماً به کمیته مرکزی انضباطی با ارسال رونوشت به کمیته انضباطی دانشگاه).

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۹۳

ب-۳) کمیته مرکزی پس از ملاحظه دفاعیه دانشجوی، حداکثر ظرف مدت یک ماه حکم قطعی را صادر می‌کند.

تبصره ۱- احکام اولیه صادره از سوی کمیته انضباطی دانشگاه یا کمیته مرکزی انضباطی به هر شکل ممکن می‌باید تا یک ماه پس از صدور به دانشجوی متخلف ابلاغ شود.

تبصره ۲- احکام اولیه با رعایت موضوع تبصره ۱ ماده ۸ تا زمان صدور حکم قطعی، لازم‌الاجرا نیست.

تبصره ۳- در صورتی که دانشجو به دلایل غیرموجه از اعلام رؤیت حکم اولیه استنکاف کند حق اعتراض از وی سلب خواهد شد. (مرجع تشخیص غیرموجه بودن، کمیته انضباطی است).

ماده ۹- کلیه کمیته‌های انضباطی دانشگاه‌ها موظفند با کمیته مرکزی انضباطی در ارسال پرونده و یا موارد درخواستی دیگر همکاری کنند و احکام صادره از سوی کمیته انضباطی را اجرای کنند.

ماده ۱۰- رییس دانشگاه مسؤول نظارت بر حسن اجرای کلیه مسایل این آیین‌نامه در دانشگاه است.

ماده ۱۱- مرجع رسیدگی بدوی و نهایی به تخلفات دانشجویان وابسته، کمیته مرکزی انضباطی دانشجویان است.

ماده ۱۲- در صورتی که مراجع امنیتی یا قضایی تشخیص به صلاحیت یا عدم صلاحیت تحصیل دانشجویی بدهند، باید مراتب را کتباً با ذکر نوع و میزان تخلف به کمیته مرکزی انضباطی ارسال کنند تا کمیته مرکزی انضباطی براساس موارد ارایه شده، درخصوص ادامه یا عدم ادامه یا چگونگی تحصیل دانشجو تصمیم‌گیری کند. به هر حال مرجع تشخیص صلاحیت یا عدم صلاحیت تحصیل دانشجویان کمیته مرکزی انضباطی است.

تبصره ۱- دانشکده‌های وابسته به دانشگاه‌های جامع و دانشکده‌های اقماری سایر دانشگاه‌ها، مجاز به تشکیل کمیته انضباطی‌اند و وابستگی آنها به کمیته مرکزی انضباطی از طریق کمیته انضباطی دانشگاه است. مرجع تشخیص ضرورت تشکیل

کمیته انضباطی در این گونه دانشکده‌ها، کمیته انضباطی تجدیدنظر دانشگاه است و صدور مجوز به عهده کمیته مرکزی انضباطی است و ترکیب اعضای کمیته‌های انضباطی این گونه دانشکده‌ها حسب مورد با پیشنهاد رییس دانشگاه و تأیید کمیته مرکزی انضباطی انتخاب می‌شوند.

تبصره ۲- دانشگاه‌های وابسته به نیروهای مسلح کلیه تخلفات دانشجویان عضو نیروهای مسلح خود را وفق آیین‌نامه انضباطی نیروهای مسلح مصوب مقام معظم رهبری و فرماندهی معظم کل قوا رسیدگی خواهند کرد و در صورت محرومیت دایم دانشجو از ادامه تحصیل مراتب را به کمیته مرکزی انضباطی احاله می‌کند. ادامه تحصیل این دانشجو در دانشگاه‌های غیروابسته به نیروهای مسلح پس از تأیید صلاحیت ادامه تحصیل در کمیته مرکزی انضباطی، براساس ضوابط سازمان سنجش خواهد بود.

تبصره ۳- در صورت وصول گزارش، کمیته مرکزی انضباطی ابتدائاً بنا به تشخیص می‌تواند به تخلفات دانشجویان رسیدگی کند.

ماده ۱۳- شیوه‌نامه اجرایی این آیین‌نامه در ظرف مدت یک ماه پس از تصویب در شورای عالی انقلاب فرهنگی توسط وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و برای اجرای به کلیه دانشگاه‌ها ابلاغ خواهد شد.

ماده ۱۴- این آیین‌نامه در ۱۴ ماده و ۵۴ بند و ۳۰ تبصره در جلسه مورخ ۷۴/۶/۱۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی تصویب شد و از تاریخ تصویب لازم‌الاجراست و کلیه آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های مغایر با این آیین‌نامه فاقد اعتبار است.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - اکبر هاشمی رفسنجانی

قانون تعطیل مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی که بدون اخذ مجوز قانونی دایر شده و می شود مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۷ مجلس شورای اسلامی

ماده واحده- اشخاصی که بدون اخذ مجوز از مراجع قانونی اقدام به ایجاد مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی از قبیل دانشگاه، مؤسسه آموزش عالی یا تحقیقاتی، مدرسه و آموزشگاه که از وظایف وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی، آموزش و پرورش، کار و امور اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌باشد، نمایند و بعد از صدور دستور انحلال طبق ضوابط مقرر مؤسسه یا واحد مربوطه را دایر نگاه دارند در حکم کلاهبردار محسوب و در صورت شکایت وزارتخانه مربوطه تحت تعقیب قانونی قرار خواهند گرفت.

تبصره ۱- در مورد اشخاص حقوقی، مؤسسان و مدیران عامل و هیأت مدیره و یا بالاترین مقام اجرایی تحت تعقیب و مجازات قرار خواهند گرفت.

تبصره ۲- مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی و سایر عناوین مشابه که قبل از تصویب این قانون بدون اخذ مجوز ایجاد شده‌اند، چنانچه ظرف مدت شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون جهت اخذ مجوز اقدام نمایند مشمول این قانون خواهند بود.

تبصره ۳- آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط وزارتخانه‌های ذی‌ربط ظرف مدت سه ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه روز سه شنبه هفتم دی ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲/۱۰/۱۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رییس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

آیین‌نامه اجرایی قانون تعطیل مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی که بدون مجوز قانونی دایر شده و می‌شود مصوب ۱۳۷۳/۳/۱۸ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۳/۳/۱۸ بنا به پیشنهاد شماره ۲۹۸۳ ه مورخ ۱۳۷۳/۲/۲۰ و تأیید وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی، آموزش و پرورش، کار و امور اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و ارشاد اسلامی، به استناد تبصره (۳) ماده واحده قانون تعطیل مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی که بدون مجوز قانونی دایره شده و می‌شود مصوب ۱۳۷۲، آیین‌نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- در این آیین‌نامه وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی، آموزش و پرورش، کار و امور اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، فرهنگ و ارشاد اسلامی، و مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی و سایر عناوین مشابه و قانون تعطیل مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی که بدون مجوز قانونی دایر شده و می‌شود به ترتیب به اختصار «وزارتخانه‌ها»، «مؤسسات» و «واحدها» و «قانون» نامیده می‌شوند.

ماده ۲- وزارتخانه‌ها موظفند نسبت به شناسایی مؤسسات و واحدهای غیرمجاز اقدام نموده و دستور انحلال را صادر نمایند و در صورتی که پس از صدور این دستور و با رعایت مفاد تبصره (۲) قانون، مؤسسه یا واحد مربوط غیرمجاز دایر باشد، دایرکنندگان را از طریق مراجع ذیصلاح قانونی تحت پیگرد قانونی قرار دهند و تقاضای توقف فعالیت آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی آنان را بنمایند.

ماده ۳- هر یک از وزارتخانه‌ها می‌توانند حسب مورد، منفرداً یا مشترکاً به‌عنوان شاکی علیه مؤسسات و واحدهای غیرمجاز در مراجع صالحه طرح شکایت نمایند.

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۷۹۷

ماده ۴- تشخیص وزارتخانه‌ها در غیرمجاز بودن فعالیت این‌گونه مؤسسات و واحدها معتبر می‌باشد.

ماده ۵- دایرکنندگان مؤسسات و واحدهای موضوع این آیین‌نامه مکلفند با مأمورین اعزامی از وزارتخانه‌ها همکاری نموده و مدارک و اطلاعات لازم را در اختیار آنان قرار داده و رونوشت مدارک مورد مطالبه را تحویل دهند.

تبصره ۱- مأمورین اعزامی باید دارای حکم و یا کارت بازرسی معتبر عکس‌دار به امضای بالاترین مقام مسؤول ذی‌ربط و ممهور به مهر وزارتخانه‌های مربوط باشند.

تبصره ۲- اعتبار کارت بازرسی از تاریخ صدور برای مدت یک سال تعیین می‌شود.

تبصره ۳- مأمورین به هنگام مراجعه به مؤسسات و واحدها، می‌بایست حکم و یا کارت بازرسی شده توسط وزارتخانه‌های ذی‌ربط را جهت معرفی خود همراه داشته باشند.

ماده ۶- متقاضیان ثبت مؤسسات و شرکت‌هایی که در اساسنامه آنها فعالیت آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی ذکر شده است، مکلفند مجوز لازم را از وزارتخانه‌های ذی‌ربط کسب و به همراه دیگر مدارک مورد نیاز به اداره ثبت شرکت‌ها تسلیم نمایند.

معاون اول رییس جمهور - حسن حبیبی

